

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1880.   Andra Kammaren.   N:o 49.

Måndagen den 3 Maj.

Kl. 7 e. m.

§ 1.

Justerades protokollet för den 26 nästlidne April.

§ 2.

Föredrogos och bordlades för andra gången Stats-Utskottets Utlåtande N:o 46, Memorial N:o 52 samt Utlåtanden N:is 53 och 54.

§ 3.

Fortsattes den i sammanträdet den 1 dennes började föredragningen af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 16, angående tullbevillningen.

I ordningen förekom

Punkten 2.

I anledning af Kongl. Maj:ts förslag, att tullsatsen för *Album*, nu utgörande 40 öre per skålpund, måtte sättas till 94 öre per kilogram, hade Utskottet i denna punkt hemställt,

Ang. tullsatsen för album.

att rubriken *Album* måtte erhålla följande förändrade lydelse:

Album ..... 1 kilogram 1 krona.

Anm. Afdrag i vigten göres ej för fo-
dral, hvori *Album* inkomma.

Herr *Aspelin* yttrade: Den nu föreliggande punkten eger visserligen icke något synnerligen stort intresse och jag ämnar just ej heller röra vid densamma. Det är brukligt, att, då ett större betänkande förehafves, som innehåller många punkter, och man vill uttala sin åsigt om detsamma i dess helhet, man då begagnar tillfället att yttra sig vid behandlingen af den första punkten deri. Det är af denna anledning, som jag tagit mig friheten att begära ordet. Jag

Ang. tullsats-
sen för album.

(Forts.)

anser nemligen att frågan om införande af en inregistreringsafgift har fallit, det vill säga jag antager, att den faller vid den blifvande gemensamma voteringen, och betraktar den diskussion, som föregick Kammarens beslut i nämnda fråga, såsom en skärmytsling, och att den egentliga frågan om tullbevillningen först nu, vid denna punkt, tager sin början.

Det är ganska svårt att bilda sig en fast öfvertygelse till hvilket parti man bör sluta sig, till frihandlarnes eller skyddstullvännernas. Å ena sidan ligger det något tilltalande i frihandeln, någonting enkelt och naturligt; och min öfvertygelse är, att, om öfriga länder i världen skulle föreslå alla tullars borttagande, ingen enda röst inom Sverige komme att höja sig mot en sådan åtgärd, då ju fördelen deraf alltid låge på det mindre landets sida, der importen begränsas af konsumtionen och exporten uteslutande af landets naturliga tillgångar samt af företagsamheten inom detsamma. Men att föra landet i spetsen för frihandelsprincipens utbredande i världen, det är en sak, för hvilken en hvar kan rygga tillbaka, och en åtgärd, hvilken med den yttersta försigtighet bör handhafvas. Å andra sidan, då våra exportartiklar i de flesta länder mötas af mer eller mindre höga tullar, må man icke undra öfver producenternas rop på reciprocitet och att de klandra att, då vi öfvergingo till en tullagstiftning i riktning af frihandel, vi borttogo de tullsatser vi hade, utan att erhålla någon motsvarande ersättning. Att utstaka den väg vi böra följa i afseende å tullagstiftningen, är en svår uppgift, och jag vågar icke nu eller kanske aldrig derutinnan uttrycka en åsigt, men så mycket finner jag vara klart, att det sämsta man kan göra är att årligen vid hvarje riksdag af nyck ändra tullsatsen, att tullagstiftningen bör följa för längre tid en viss plan och att den bör hafva ett helt annat, ett vida högre mål i sigte än att fylla en tillfällig statsbrist. Jag antager, att en inregistreringsafgift skulle hafva på ett ganska kraftigt sätt förskaffat staten stora inkomster, men lemnar dock derhän, om denna åtgärd hade varit gagnelig. Den hade lagt hinder i vägen för hvarje tullsystem, hvarje principens införande i tullagstiftningen, vare sig man velat följa frihandels- eller skyddssystemet.

Under nuvande förhållanden anser jag det rättaste vara att hvarken gå vidare i frihet eller återgå till tullskyddssystemet, förrän den komité, som är tillsatt för att undersöka hvilka verkningar uppstått af den nuvarande lagstiftningen, och huru en motsatt lagstiftning kan komma att verka.

Jag kommer för min del att rösta för bibehållande så mycket som möjligt af nuvarande tullsatsen. Jag kommer således alldeles bestämdt att rösta emot tullar på lifsförnödenheter, såsom kött, fläsk, säd, ost m. m. icke blott på nämnda skäl utan äfven af den orsak, att en af de viktigaste saker, vi böra eftersträfvä, är att få lefnadsvilkoren billiga. Det hjälper icke att höja lönerna för arbetarne, om man på samma gång fördyrar lifsförnödenheterna. Har arbetaren en hög dagspenning, så går den ock fort åt. Han lefver lyckligare, om priset på lifsförnödenheter är lågt, än om detta är högt, äfven om han har högre arbetslön. Att våra grannländer öfvergått till skyddstullsystemet anser jag icke utgöra någon ovilkorlig princip att följa, då det ju möj-

ligen kan hända att äfven den store statsmannen i Preussen kan miss- *Ang. tullsats-*
taga sig, och dessutom kan en princip vara i viss mån gagnelig i ett *sen för album.*
land, utan att därför vara det i ett annat. (Forts.)

Jag upprepar, jag, att jag för min del önskar att vi i allmänhet stanna vid de tullsatsen vi hafva, till dess vi fått mera grundligt och allmänt besluta oss för hvilken väg inom tullagstiftningen vi vilja beträda.

Herr Fredricson: Jag har icke kunnat fullständigt följa med den förste talaren, men jag tyckte mig höra honom tala om saker, som blefvo af denna Kammare afgjorda redan i Lördags, men om dem torde det väl nu icke vara lämpligt att tala. Jag vill icke vidare upptaga tiden, utan inskränker mig till att yrka bifall till Utskottets förslag.

Vidare anfördes icke. Kammaren biföll Utskottets hemställan.

Punkterna 3 och 4.

Biföllos.

Punkten 5.

Rörande artikeln *Band* innehåller nu gällande tulltaxa följande stadgande:

»Band:

silkessammets- och helsiden-	1 skålp. 1 krona 50 öre,
halfsiden-.....	1 skålp. 1 krona.

Anm. Ingen skilnad i tullberäkningen göres, om uti halfsidenband silket utgör blott en ringa beståndsdel.

andra slag, derunder inbegripna sådana äfven af silke, hvari kautschuk, guttapercha eller likartade ämnen ingå..... 1 skålp. — 50 öre.»

Kongl. Maj:t hade i fråga om denna artikel föreslagit, *dels* att tullsatserna måtte bestämmas för band, silkessammets- och helsiden-, till 3 kronor 50 öre; halfsiden-, till 2 kronor 30 öre samt andra slag, till 1 krona 10 öre, allt per kilogram, *dels ock* att vid förtullning af band afdrag i vigten ej måtte göras för pappersomslag och inlägg; hvarjemte Friherre Klinckowström uti sin inom Första Kammaren afgifna motion, N:o 4, hemställt, att band, silkessammets- och helsiden-, måtte åsättas en tullafgift af 4 kronor 50 öre per skålpund samt band, halfsiden-, en tullafgift af 3 kronor, likaledes per skålpund.

Af Utskottet var, beträffande den ifrågavarande artikeln, föreslaget,

*Ang. tullaf-
gifterna å
band.*

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

- a) att, derest den med Frankrike nu gällande handelstraktat för nästkommande år komme att förnyas, rubriken Band måtte erhålla följande lydelse:

»Band:

silkessammets- och helsiden-	1 kilogram	3: 50.
halfsiden-	1 kilogram	2: 40.

Ann. Ingen skilnad i tullberäkningen göres, om uti halfsidenband silket utgör blott en ringa beståndsdel.

andra slag, derunder inbegripna sådana äfven af silke, hvori kautschuk, gutta-percha eller likartade ämnen ingå ... 1 kilogram 1: 10.

Ann. Afdrag i vigten göres ej för pappersomslag och inlägg;»

- b) att, derest traktaten med Frankrike komme att upphöra, tullafgiften för band, silkessammets- och helsiden-, måtte höjas till 5 kronor per kilogram, men rubriken i öfrigt bibehållas oförändrad sådan densamma här ofvan blifvit af Utskottet föreslagen.

Mot denna hemställan voro reservationer inom Utskottet anmälda:

dels af Herr *G. H. Stråle*, med hvilken Herrar *N. G. Fock*, *P. O. Reutersvärd*, *C. O. Berg*, *Pehr Ericsson*, *J. F. Fredricson* och *E. G. Boström* instämt, och som, med ogillande af Utskottets beslut att, beroende af den franska handelstraktatens förlängande eller förnyande, föreslå alternativa tullsatsar å en del i tulltaxan upptagna artiklar, för artikeln band, silkessammets- och helsiden-, föreslagit en tullsats af 5 kronor per kilogram;

dels ock af Herr *J. Sääf*.

Sedan Utskottets hemställan under *litt. a)* blifvit uppläst, anförde

Herr Sääf: Säsom ytterligare skäl för min reservation mot Utskottets förslag om alternativa tullsatsar, beroende på den franska handelstraktatens upphörande eller fortgående, anhåller jag att här vid denna punkt, der detta förslag först förekommer, få yttra några ord. Då Riksdagen år 1865 på regeringens framställning godkände franska handelstraktaten, skedde detta — jag anhåller att i särskildt fästen eder dervid, mine Herrar — *för en viss tid*, om hvilken art. 17 i denna traktat närmare bestämmer; den lyder sålunda:

»Denna traktat skall ega gällande kraft under tolf år, räknade från och med den dag, då ratifikationerna utvexlas. I den händelse att icke någondera af de båda höga kontraherande makterna tolf månader före slutet af denna tidrymd tillkännagifvit sin afsigt att låta traktaten till kraft och verkan upphöra, skall den lända till efterrät-

telse intill dess att ett år förflutit ifrån den dag då den ena eller den andra af de höga kontraherande makterna uppsäger densamma».

Då nu, enligt officiellt meddelande, denna tid utlöper med innevarande år, faller det af sig sjelf att Riksdagen efter denna tids förlopp inträder i alldeles samma förhållande som före traktaten med afseende å sin rätt att disponera öfver eller bestämma om tulltariffer i allmänhet.

Då den nu ifrågavarande tulltaxan skall tillämpas först med ingången af år 1881, så finnes ju således icke något giltigt skäl för Riksdagen att nu uppställa något annat än hvad som förut brukats, nemligen fasta och ovilkorliga tullsatser. Utskottet uppgifver visserligen såsom skäl för sitt förslag om alternativa tullsatser möjligheten af en ny fransk handelstraktat eller den förra traktatens förnyande, men, mine Herrar, den möjligheten fans till äfven före franska traktatens avslutande och kommer att finnas äfven efter dess upphörande, så länge 12 § Regeringsformen existerar och anses såsom grund för Konungens rättighet att avsluta handelstraktater.

Denna »möjlighet» har dock aldrig förut ansetts vara något skäl för uppställande af dubbla tullsatser, under förutsättningar om hvad som kan komma att inträffa, och bör väl icke heller nu så anses. Om de förnyelser af traktaten, som sedan 1876 skett utan Riksdagens hörande, kan man väl med skäl säga att de utgöra märkliga afvikelser från den konstitutionella grundsats regeringen år 1865 erkände och som också fick sitt uttryck i traktatens 16 artikel, der det heter:

»Denna traktat skall, i sin helhet, *underställas nationalrepresentationernas i Sverige och Norge godkännande*; men de bestämmelser den innehåller skola, äfven dessförinnan, tillämpas inom den uti art. 18 bestämda tid».

Ett sådant godkännande har, såsom Herrarne väl veta, icke sedermera blifvit Riksdagen affordradt, men väl har efter traktatens utlöpande densamma en och annan gång utan Riksdagens hörande eller bifall blifvit förnyad. Att nu bifalla Utskottets förslag om alternativa tullsatser skulle ju äfven innebära ett godkännande från Riksdagens sida af det förbiseende af Riksdagens rätt, som vid traktatens förnyelser egt rum, i motsats med hvad som iaktogs år 1865, äfvensom att Riksdagen hädanefter som hittills vill låta sig nöja dermed, hvilket ju dock är oförenligt med Riksdagens konstitutionella rätt och därför väl bör undvikas.

Att sådana förnyelser hittills skett utan Riksdagens hörande, synes mig icke tillräckligt kunna förklaras eller ursäktas dermed att vid dessa förnyelser ingen nedsättning uti tulltariffen varit ifrågasatt; ty då Riksdagen på en *viss tid* antog traktaten och under denna tid afstod från sin fria bestämmelserätt angående tulltaxan, följer också deraf, att Riksdagen förbehöll sig att *efter denna tids förlopp* återinträda i utöfningen af sin fulla rätt med afseende på denna taxa. Denna tid synes nu äntligen vara inne, mine Herrar, då vi efter femton års förlopp erhållit en officiel underrättelse om denna franska handelstraktats upphörande i den »Berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista riksdags sammanträde sig tilldragit», som blifvit utdelad och der det heter: »Genom deklaration, undertecknad i Paris

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

den 25 November, har den med Frankrike den 14 Februari 1865 afslutade handelstraktat blifvit ytterligare förlängd för en tid, som skall utlöpa sex månader efter utfärdandet af den nya allmänna tulltariff, hvilken är underställd franska kamrarne, dock att denna förlängning *icke*, utan ny särskild öfverenskommelse, må utsträckas utöfver den 1 Januari 1881». Då är traktaten sålunda slut. Skulle nu, hvad här i en mellanmening säges, en ny särskild öfverenskommelse träffas, så är väl detta att anse såsom en alldeles ny traktat, som då bör, i likhet med den förutvarande, underställas Riksdagens godkännande. Jag anser att Riksdagen strängt bör hålla derpå, emedan vid detta tillfälle den frågan torde böra komma under förnyad pröfning, om det kan vara alldeles rätt och klokt att, därför att man gör eftergifter i tulltaxan till förmån för ett land, med hvilket man ingår en traktat, samma eftergifter skola gälla för hela den öfriga världen, i hvad förhållande den än står till vårt land.

På dessa skäl, Herr Talman, anhåller jag om proposition på bifall endast till den högre tullsatsen som här i denna punkt blifvit föreslagen, och detta utan afseende på den franska traktaten.

Herr J. Anderson i Tenhult: Jag anser att Riksdagen nu bör uttala en bestämd åsigt angående de tullsatser, som böra åsättas jemväl de artiklar, som beröras af franska handelstraktaten. Riksdagen bör vid detta tillfälle, efter mitt förmenande, fastställa de tullsatser som böra gälla från och med den 1 Januari 1881, hvilken dag nämnda traktat, efter de upplysningar som blifvit mig meddelade och hvilka jag anser tillförlitliga, upphör att vara gällande. Då så är förhållandet, kan jag icke inse, hvarför Riksdagen nu skulle säga, att, om traktaten fortfarande kommer att blifva gällande, så skall tullsatsen utgå med ett belopp, men eljest med ett annat. Så vidt jag blifvit riktigt underrettad kommer nemligen traktaten *ovilkorligen* att upphöra den dag jag nämnde. För min del yrkar jag därför, att Kammaren måtte besluta att, med ogillande af Utskottets hemställan under litt. a af den föredragna punkten, bifalla hvad Utskottet under litt. b hemställt, dock att orden »derest traktaten med Frankrike kommer att upphöra» skola utgå; och anhåller jag hos Herr Talmannen om proposition å detta mitt yrkande.

Herr Hedlund: Då vi för ett par dagar sedan hade att afgöra frågan om åläggande på vissa varor af en registreringsafgift, förklarades uttryckligen från den sidan, som påyrkade införande af en dylik afgift att det alldeles icke var fråga om beredande af något skydd för den ena eller andra näringen, vare sig jordbruket eller jernindustrin, utan endast att bereda staten ökade inkomster. Man visade sig då ytterst angelägen om att staten icke måtte gå i mistning af de för fyllande af dess behof nödiga inkomsterna, äfven fastän man alldeles icke var påkallad att i det afseendet vidtaga några försigtighetsmått. Jag tog mig därför friheten att i mitt anförande då endast hålla mig på den sålunda angifna ståndpunkten, då jag naturligtvis ansåg mig skyldig att tro dessa Herrar reservanter på deras ord, äfven om under öfverläggningen ett och annat yttrande lät höra sig, som lät ana ett

annat motiv för deras ömhet om statens inkomster. Nu deremot stå vi inför den verkliga, den rena, klara protektionismen, och jag ber därför att få om den yttra några ord. Det är den oskyldiga artikeln »band», som stält frågan på denna ståndpunkt. Utskottet har, såsom Herrarne veta, i denna punkt framställt två alternativa förslag, det ena för den händelse traktaten med Frankrike skulle komma att än ytterligare förlängas, det andra för den händelse samma traktat med innevarande års utgång skulle upphöra att vara gällande, och i senare fallet har man varit nog naiv att säga, att, *om* den franska traktaten upphör, *om* vi således komma att lida den stora förlust, som derigenom tillskyndas vårt näringslif i allmänhet, vår sjöfart och vår jernexport, då vilja vi åtaga oss en ökad beskattning åt våra två svenska sidenfabriker! Jag får säga, att det är bra generöst af svenska folket, detta att gent emot *en* förlust ställa en ny. För min del hade jag eljest föreställt mig, att det hade varit klokare att säga, att, då vi nu göra denna stora förlust för vår handel och vår sjöfart, så vilja vi åtminstone icke underkasta oss någon ytterligare förlust genom ökad tull på dessa våra oskyldiga sidenhalsdukar och band. Men till den grad naiv är man i vårt Bevillnings-Utskott, och så naiva äro sympatierna inom denna Kammare. Det yttrades inom Utskottet, och jag vet icke om det icke blifvit sagdt äfven här i Kammaren, ty jag hörde icke rätt den förste talaren, det yttrades inom Utskottet, att »handelstraktaten är *en* sak och sjöfarten en annan, och här hafva vi icke att tala om sjöfarten; och för öfrigt, hvad spelar sjöfarten för roll gent emot den stora industrien som vi hafva att skydda. För att bemöta en slik uppfattning ber jag att få anföra några siffror. Jag är ledsen att behöfva anföra sådana, ty gent emot protektionismen befinner man sig i den olyckliga ställningen, att när man åberopar sig på säkra och klara axiomer, så klara som att 2 gånger 2 är 4, så heter det: fraser, teorier, som i praktiken ingenting betyda. Kommer man så med siffror, så betyda icke heller de någonting; statistiken, säger man då, är icke att lita på. Vill man åter söka göra gällande en tredje faktor, den speciella erfarenheten, så rubriceras detta såsom detaljer, som icke inverka på saken. Sålunda, vare sig man anför allmänna, klara synpunkter, eller siffror eller erfarenhetsrön, så betyder allt detta inför protektionismen ingenting. Och, mine Herrar, detta är ganska naturligt, ty det finnes något, som slår ihjäl allt detta, och det är *intresset*. Jag anklagar ingen; intresse för landets näringar är af stor betydelse för det allmänna. Jag hyser också lifligt intresse för näringarne och äfven för den svenska industrien, och jag tror mig hafva visat det i handling, men detta intresse anser jag mig bäst visa, då jag säger till industrien, att den ingenting vinner utan snarare förlorar på detta så kallade skydd. Vill den svenska industrien blifva stark och blomstrande, så bör den undanbedja sig allt skydd. Men det finnes äfven ett annat slag af intresse, de särskilda intressena; dem förkastar jag. Intet särskildt intresse har rättighet att här uppressa sitt hufvud, det må nu heta jordbruksintresse eller fabriksintresse. De få alla vika för det allmännas intresse.

Jag är således beredd på, att de siffror jag kommer att anföra skola sägas vara statistiska villfarelser; men jag har inga bättre.

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Hvad betydelse har nu denna traktat haft för Sveriges sjöfart? Svaret härpå skall jag be att få lemna med några statistiska siffror, hvilka äro hemtade ur Kommerskollegii berättelse om utrikes handeln och sjöfarten och sålunda hvila på fullt säkra grunder. Dessa siffror utvisa, att, då antalet svenska fartyg, som år 1863 ankommo till franska hamnar, utgjorde 98, motsvarande antal år 1878, det vill säga sedan franska traktaten trädte i verksamhet, vuxit till 488. Det lästetal, som dessa fartyg representerade, hade från år 1863, då det utgjorde 7,881, år 1878 stigit till omkring 80,000. Hvad åter beträffar från franska hamnar utgångna svenska fartyg, utgjorde deras antal år 1863 102 om 8,012 nyläster och år 1878 484 om cirka 80,000 nyläster. Fartygens antal hade således på denna tid nära femdubblats och det af dem representerade lästetalet icke mindre än tiodubblats.

De siffror, som jag nu anfört, utmärka således den förkofran, som svenska sjöfarten vunnit efter franska traktatens afslutande, och det är dock att märka, att jag härvid endast talat om sjöfarten på franska hamnar. Men, invänder man, hvad betyder väl sjöfarten emot industrien och näringarne? Härpå ber jag äfven att få svara med några siffror. Den svenska utrikes sjöfarten — märk väl *icke* den *inhemska* — sysselsatte år 1878 20,530 personer förutom befallhafvarne, hvilkas antal utgjorde något öfver 2,000. Antalet arbetare uti våra mest skyddade fabriker utgjorde samma tid 15,282 med qvinnor och barn. Med dessa siffror för ögonen har man dock mod att påstå, att Sveriges sjöfart ingenting betyder i jämförelse med dess industri!

Men, säger man, antalet af sjöfarten sysselsatta personer är nog respektabelt, hvad har det dock för betydelse i jämförelse med den inkomst, som lemnas af industrien? Ja, när man kommer in på detta område, så vexlar man så lätt om från det ena argumentet till det andra. Jag skall dock äfven nu bedja att, till frågans belysning, få anföra några siffror. År 1878 lemnade svenska frakthandeln på Frankrike en bruttoinkomst af öfver 4,500,000 kronor. Samma år belöpte sig — enligt uppgifter, hvilka lemnats af fabrikanterne sjelfva och således väl icke få betviflas — tillverkningsvärdet vid en af Sveriges mest skyddade näringar, nemligen bomullsspinnerierna, till 10,713,000 kronor. Ut i detta belopp ingick dock värdet på från utlandet importerade 15,346,000 skålpund bomull, hvilket i rund summa kan uppskattas till 7,000,000 kronor, hvadan det egentliga tillverkningsvärdet, hvarom är fråga, icke belöpte sig till mera än omkring 3,000,000 kronor. Jemföres denna summa med inkomsten af Sveriges sjöfart på Frankrike, som utgjorde något öfver 4,500,000 kronor, torde man dock nödgas medgifva, att vår sjöfart tål vid att i betydelse jämföras med vår skyddade industri.

På grund af hvad jag nu visat vågar jag hysa den föreställningen, att den franska traktaten varit af stor nytta för vårt lands både sjöfart och handel, och för den, som påstår, att denna traktat, för såvidt den afsett sjöfarten, varit ingenting att tacka för eller att den varit oberoende af handelstraktaten, borde väl de siffror, som jag tagit mig friheten anföra, väga något.

Hvad hafva vi då förlorat på denna traktat gent emot de ofantliga fördelar, den beredt oss? Jo, de stora förluster vi derpå gjort är

att vi fått våra sidentyger för billigare pris än förut, att vi hafva kunnat köpa vissa viner och äfven åtskilliga andra artiklar billigare. Hafva då dessa förluster varit så stora, att vi icke kunnat bära dem? Männe de icke kunna uppvägas af de fördelar, som i utbyte erbjudits vår handel och vår sjöfart?

Nu säger man: hvilken är det, som får betala importtullen, om icke importören? Jag påstår deremot, att det är exportören, och skall bedja att få visa detta med ett exempel, hvars giltighet jag tror icke skall kunna ifrågasättas af mina vänner inom landtmannapartiet. Ni säljer en tunna hafre för 9 kronor och får i utbyte 18 skålpund kaffe efter 50 öre skålpundet. Man kan då säga, att en tunna hafre motsvarar 18 skålpund kaffe. Belägges nu kaffet med 10 öres tull per skålpund, så får ni för samma hafretunna icke mera än 15 skålpund kaffe. Den förras exportvärde har således sjunkit genom de 10 örenas tull och förhåller sig numera till hvad det förut var såsom 15 skålpund kaffe till 18 skålpund samma vara. Men den, som får betala skilnaden emellan dessa värden, är icke importören, utan hafretunnans exportör.

Så skulle jag kunna genomgå alla de särskilda artiklarne och visa, att det är exportens bytesvärde gent emot de importerade artiklarne, som sjunker genom importtullarne och att det är exportörerne, som få betala denna differens.

Här stå vi nu inför artikeln band. Jag tror icke, att man kan misstänka mig för att vara någon synnerlig älskare af band, men jag erkänner, att en del sådana äro nödvändiga. Någon i min närhet nämner blåa band. Sådana anser jag deremot vara öfverflödiga, dem må den ärade representanten behålla för egen räkning! Men säkert är att det behöfs band, och jag vet ej hvarföre man skall behöfva skatta för denna vara. I Sverige finnas endast två idkare af sidenindustrigrenen, af hvilka åtminstone den ene är flerfaldigt millionär. Denna näring har också inom landet uppnått en hög grad af blomstring under den franska handelstraktaten; några klagomål i det fallet hafva icke heller försports. Om de herrar, som yrka högre tull på siden, äfven ville lägga särskild tull på silke, så att staten på samma gång finge en ökad inkomst, skulle jag icke hafva något emot att antaga det högre alternativet, men jag får erkänna, att det kostar på mig att betala tull till förmån för dessa två sidenfabrikanter. Om den ifrågasatta tullen komme staten till godo, så gerna för mig, men så är icke förhållandet och därför opponerar jag mig emot den. Så går det hela vägen; under masken af att det skall bereda staten ökade inkomster, söker man genomdrifva högre tullsats, hvilka likväl endast komma vissa skyddade näringar till godo. Men dessa näringar skulle icke behöfva något skydd, om de herrar, som yrka derpå, ville vara så goda och sköta sina näringar. Detta öfverdrifna skydd för våra näringar har alstrat ett släkte af parasiter, bestående af enskilda bolag eller disponenter för sådana och — jag säger det rent ut — det är dessa, som skola skyddas för sin okunnighet, sitt öfverflöd eller sin håglöshet. Det är för deras skull, som det svenska folket skall påläggas ökade skatter! Efter jag kommit in på detta område, ber jag åter att få anföra några siffror, som jag tror icke skola kunna jäfvas. Det finnes i vårt land en industri, som kallas bomullsspinneri. Enligt de statistiska uppgifter,

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

jag förskaffat mig, sysselsatte denna industri år 1878 30,916 arbetare och tillverkade 16,000 skålpund bomullsgarn. Dessa 16,000 skålpund garn hade minst 8 öres skydd. Om jag nu dividerar den skyddstull, som svenska folket betalar, med antalet arbetare, så blir qvoten 328 kronor. Detta är sålunda det belopp, hvarmed svenska folket bidrager till aflönande af hvar och en af ifrågavarande arbetare.

Jag vill uppmana dem, som stå på motsatta sidan, att upptaga detta argument; jag står för det tills jag blir öfvertygad om motsatsen. Svenska industrien betalar 328 kronor till hvar och en af sina bomullsarbetare. Nu kan man säga, att det skulle blifva en betydligt minskad arbetsförtjenst, om fabrikerne upphörde. Jag tvekar då icke att svara, att jag skulle vara nöjd om jag finge dessa arbetare för hälften af den summa, hvarmed svenska folket nu bidrager till deras aflönande och jag skall använda dem mycket nyttigare.

Här finnes en annan näring, som heter sockerraffinering. Enligt den beräkningsgrund, jag nyss anført, betalar svenska folket 1,000 kronor i skatt för hvarje arbetare vid våra sockerraffinaderier. Jag står för denna siffra. Jag skall taga dessa sockerbruksarbetare — de äro inalles 1,050 — för hälften och sysselsätta dem mycket nyttigare. På samma sätt förhåller det sig hela vägen igenom med detta protektionistiska system. Under påstående att en stor mängd krafter och kapital äro nedlagda i nyttiga näringar, ockrar man på svenska folkets skatteförmåga. Jag vill icke vara med derom! Nu kan man fråga mig: »vill ni afskaffa dessa handteringar, vill ni reducera den svenska industrien till de så kallade naturliga näringarne?» Härpå svarar jag nej. Jag vill, att den svenska industrien skall blomstra, men jag vill göra den stark och jag vill att den skall blifva det utan särskild beskattning för folket, ty då först är den stark.

Jag skall tillåta mig att citera ett yttrande af en framstående norsk statsman om ett sockerraffinaderi i Fredrikshald, som var skyddadt genom höga tullar och hvars egare på kort tid samlat en betydande förmögenhet. Den norske statsmannen yttrade, att Norge vore ett allt för fattigt land för att hafva sockerraffinaderier. Sverige har icke heller varit rikt, men likväl har man ansett sig hafva råd att offra millioner — jag tror, att jag icke går för långt, om jag säger 15 millioner årligen — på en mängd osunda fabriksnäringar, visserligen icke osunda till sin natur, men osunda därför att de icke skötts såsom de bort skötas. Dessa ord må vara hårda, men jag står för dem.

Nu hafva vi genom den franska handelstraktaten en utväg att lätta folkets börda. Det har visat sig, att, när vi nedsatt tullen på sidan, ingen blifvit lidande derpå, utan sidenfabrikationen har fortgått och dess idkare hafva kommit i välstånd. Skulle vi således nu öka deras vinst genom att antaga denna alternativa tullsats? Mine Herrar! I kunnen lätt förstå, att jag icke vill vara med om något sådant! Det har endast varit en eftergift mot rådande fördomar, som gjort att jag velat vara med om att sätta upp detta alternativ för att hafva något i utbyte mot den franska handelstraktaten. Men då nu från protektionisternas sida yrkas på upphäfvandet af alla dessa vilkor, så att endast den högre tullsatsen återstår, får jag tillkännagifva, att jag gerna är med om att upphäfva alternativet »derest traktaten med Frankrike

kommer att upphöra», men att jag vill hafva de lägre tullsatserna kvar.

*Ang. tullaf-
gifterna å
band.*

Derpå yrkar jag.

(Forts.)

Grefve Björnstjerna: Jag tror visserligen, att den siste talaren gick något för långt, då han syntes vilja framhålla alla tullsatser såsom tillkomna endast för att skydda fabrikanterne. Så lärer väl icke vara förhållandet, utan snarare hafva dessa tullsatser sin grund i statens behof af ökade inkomster. Och jag kan icke frångå, att detta slag af beskattning är det minst känbara af alla. Jag tror också, att samma talare gick för långt, då han ansåg, att man kunde slopa våra bomullsspinnerier och sockerraffinaderier och använda dessa fabrikers arbetare på bättre sätt. Jag hoppas tvärtom, att alla dessa fabriker fortfarande måtte blomstra till verklig fördel icke blott för fabrikanterne utan för landet i sin helhet. Härom är emellertid nu för ögonblicket icke fråga. Den föredragna punkten afser endast, huruvida man genom att sätta en högre tull på artikeln band, än som enligt den franska handelstraktaten är tillåten, skall omöjliggöra nämnde traktats fortsättande äfven under nästa år. En ganska allvarsam sak, enär det lärer vara otänkbart, att innan årets slut hinna afsluta en ny handelstraktat med Frankrike. Att nu ovilkorligen sätta en så hög tull på artikeln band, som här är föreslagen, är onekligen detsamma som att säga: Låtom oss göra slut på denna franska traktat och återgå till de förhållanden, som före densamma egde rum! Detta tror jag vore ett stort misstag, ty lika med Herr Hedlund anser jag, att denna traktat varit ofantligt nyttig för vårt land. För att öfvertyga sig härom behöfver man blott se på den utveckling vår sjöfart tagit under den tid traktaten egt bestånd. Dessutom, om Herrarne behaga gå till Kommerskollegii berättelse för år 1878, skola Herrarne finna, att vår export till Frankrike, hvilken för nio år sedan endast uppgick till ett värde af 16,500,000 kronor, 1878 uppskattats till 26 millioner kronor. Och dessa 26 millioner, mine Herrar, äro beräknade af våra tullkammare, under det att den franska beräkningen af värdet utaf från Sverige importerade varor samma år 1878 slutar med ett belopp af 60 millioner kronor. Detta är en så utomordentligt stor tillökning i vår export eller med andra ord en så stor tillväxt i vår nationalvälmåga, att den väl torde uppväga olägenheten deraf, att man kunnat få köpa litet sidenband eller några buteljer vin för billigare pris, än möjligen en och annan skulle önskat. Jag anser således, att det varit särdeles välbetänkt af Utskottet att ställa upp frågan på det sätt som skett, så att det kan blifva möjligt att den franska traktaten ännu ett år kan fortfara, hvilket, enligt min uppfattning, vore till verklig båtnad för vårt land. Jag anhåller derföre att Kammararen ville godkänna Utskottets förslag.

Herr Dahl: Innan jag vidare tager till ordet, skall jag hos Herr Talmannen anhålla, att mom. b) må föredragas i sammanhang med redan föredragna mom. a), emedan jag anser det vara oegentligt att behandla dem hvar för sig.

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

I enlighet med denna begäran skedde nu uppläsning af Utskottets hemställan under *litt. b)*, hvarefter

Herr Dahl åter erhöi ordet och fortsatte: Af alldeles samma skäl som jag vid debattens början i Lördags gaf tillkänna, vill jag äfven vid behandlingen af denna punkt söka att fatta mig i allra största korthet och således icke följa det exempel, som en föregående talare gaf, emedan jag väl inser, att en eventuel förlängning af Riksdagen torde blifva följden af en allt för utsträckt diskussion rörande en eventuel förlängning af den franska handelstraktaten.

Jag har alltid varit mycket tveksam i min uppfattning rörande den rätta beskaffenheten af de fördelar, om hvilka man så ofta talar och som skola hafva tillskyndats vårt näringslif genom denna handels-traktat. Då nu denna Riksdag beslutat en skrivelse till Kongl. Maj:t med anhållan om en sorgfällig och opartisk undersökning om våra näringsars verkliga tillstånd, så torde säkerligen en fullständig visshet i nu nämnda hänseende stå att vinna. Jag skall, såsom jag nyss nämnde, icke uttala mig synnerligen vidlyftigt och derföre icke heller begagna mig af den mängd siffror, som annars till stöd för min uppfattning i frågan skulle kunna stå äfven mig till buds. Såsom af betänkanDET synes, har Utskottet öfverallt, der alternativa tullsatsar äro föreslagna, såsom skäl för en lägre tullsats anført endast den omständighet, att de högre tullsatserna icke stå väl tillsammans med en eventuel förlängning af den franska handelstraktaten. För min del vill jag derföre starkt betona, att jag anser denna omständighet icke böra tagas i beräkning, då det gäller att bestämma tullsatsar på artiklar, om hvilka Utskottet sjelf säger, »att Utskottet anser dem vara af beskaffenhet att kunna utan öfvergifvande af de allmänna grundsatsar, på hvilka vår nu gällande tullagstiftning hvilat och hvilka grundsatsar Utskottet anser fortfarande böra tillämpas, draga något högre tull än den i traktaten medgifna».

Det är, såsom vi väl veta, förhållandet, att vår genom traktaten med Frankrike bestämda tariff gjordes till en generel, det vill säga blef tillämpad på våra handelsförhållanden äfven med alla öfriga stater och således äfven med sådana, hvilka icke medgifvit oss den ringaste eftergift såsom vederlag för de lättnader vi å vår sida beredt dem.

Man torde deraf inse, att hvarje förlängning af den franska handels-traktaten också torde på samma gång blifva en orsak till, att vi icke kunna klokt ordna våra handelsförhållanden till öfriga stater, äfven sådana, hvilka dock på senaste tiden genom väsentliga förändringar i sina tulltariffer försatt oss i ofördelaktigare ställning till dem än den vi förut intogo. Det är således icke nog med att vår ställning till Frankrike blifvit sväfvande, utan derigenom har äfven, efter min uppfattning, orsakats hinder för oss att vidtaga någon som helst åtgärd för att kunna intaga en position i handelspolitiskt hänseende, sådan som det tillkommer hvarje politiskt sjelfständigt stat att intaga. Vi befinna oss i ett tillstånd af osäkerhet, som jag anser vara af beskaffenhet att på företagsamheten i landet lägga starka bojor, enär ingen lärer vilja nedlägga vare sig kapital eller arbete på någon industriel

rörelse, när han icke för densamma kan ens för den allra närmaste framtiden påräkna en betryggad ställning. Kan det således icke vara skäl för oss att söka komma utur denna ställning af förlamande oviss-
het? Jag upprepar, att jag mycket ogerna vidlyftigare inlåter mig på denna äfven ur konstitutionel synpunkt något ömtaliga fråga, så framt jag icke dertill uppfordras af en alltför utmanande hållning från den andra sidan. Jag inskränker mig derföre till att, med stöd af Utskot-
tets egen motivering och på grund af både direkta och indirekta stats-
intressen, anhålla att vi må ansluta oss till de af Utskottet förordade
högre tullsatserna.

*Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)*

Grefve Sparre: Till en början tillåter jag mig, med anledning af en föregående talares uppträdande, få framhålla önskligheten af att diskussionen hålles inom anständighetens område. Man kan väl disku-
tera med sina motståndare och dervid andraga sina skäl, då motstän-
darne också skola vara beredvilliga att afhöra dem; men man bör icke öfverhoppa dem med invektiver. Jag har alltför mycket förtroende för denna Kammares sunda omdöme för att icke tro, att sådana skäl snarare skada än gagna. Detta om detta. Och härmed har jag en gång för alla besvarat den åsyftade talaren, såväl i afseende på hans anfall mot sina motståndare i allmänhet, som mot mig personligen, hvilket jag underlät vid ett föregående tillfälle, då han hade nog grannlagen-
het att säga, att jag icke hade denna Kammares sympatier. Sjelf an-
ser jag min person alltför obetydlig för att jag skulle vilja ens ett ögonblick sysselsätta Kammararen med mig sjelf, och derför undviker jag också för min del att tala derom.

Men eftersom jag är på väg med den ärade talaren, må det tillå-
tas mig att göra en liten anmärkning om hans siffror, hvilka, såsom han sade, motparten icke ville höra på, lika litet som den ville taga skäl. Han sade, att bomullsimporten utgjorde 16,000 skålpund; men när jag slår upp Kommerskollegii berättelse, så står der 16,000,000 skålpund. Det är ju ändå någon liten skilnad mellan ett tusental och en million och således må det förlåtas oss, om vi icke utan vidare taga *alla* hans siffror för goda. Jag har icke varit i tillfälle att kontrollera alla de öfriga, men kommer kanske en annan gång att göra det, såvida icke dessa slags argument må anses alltför svaga för att upptagas till vederläggning. Eftersom vi emellertid äro inne på talet om industrin, så ber jag Herrarne förlåta mig, om jag går litet grand längre, än att enbart halla mig till frågan om band; ty jag gör detta af det skäl, att, såsom den ärade talaren anmärkte, denna punkt ut-
gör inledningen till diskussionen öfver vår tullagstiftning, och jag kan derföre icke underlåta att yttra några ord öfver densamma i allmänhet. Sedan Kammararen, vid Lördagens sammanträde, genom hvad som då skedde, efter min uppfattning gaf tillkänna, att den hyste protektionistiska åsichter — och jag ber härvid den siste talaren förlåta mig, då jag påminner om, att han då bestämdt yttrade, att det var fråga om skyddstull och icke endast om en registreringsafgift — då Kammararen, säger jag, lade detta i dagen, hvilket jag äfven gaf tillkänna vid omröstningen, ehuru jag icke precis gillade beslutet, så bör Kammararen vid denna votering visa samma åsigt och hvilken väg den fort-

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

farande ämnar följa. Jag skäms icke, mine Herrar, att uttala, att jag är protektionist, jag har varit det hela mitt lif. Jag har tegat, sedan frihandelsfanan höjdes i Sverige, därför att jag icke är någon Don Quixotte, och jag fann strömmen så stark, att det icke var värdt att spjerna emot den. Då jag emellertid någon gång talat, har jag alltid yttrat mig i protektionistisk riktning — och jag trotsar någon att genom Kammarens protokoll kunna ådagalägga ett motsatt förhållande — därför att jag anser en protektionistisk tullagstiftning vara den enda möjliga räddningen för vårt land.

Jag återkommer nu till hvad jag började med. Om Kammaren en gång tillkännagifvit sig hysa protektionistiska åsikter, och det gjorde den i Lördags afton i fråga om jordbrukets alster, så tror jag konsekvensen i dag fordrar, att Kammaren visar samma omhuldande om industrin, ty det skulle se besynnerligt ut, om denna Kammare, som till största delen består af landtmän, skulle endast vilja skydda sin egen näring, men icke de öfriga, isynnerhet som man icke kan undgå att erkänna, att industrin spelar en så stor roll i hvarje samhälle, att den icke får helt och hållet förbises. Om vi gå tillbaka i historien, så finna vi, att allt ifrån den allra äldsta tiden de samhällen, som egentligen blomstrat, varit de industri- och handelsidkande samhällena, t. ex. i den äldsta historiska tiden *Tyrus*, *Sidon* och *Kartago*; i medeltiden de Hanseatiska staterna, Nederländerna och England samt i nyare tiden Frankrike, England och numera äfven Amerika. På hvad sätt och under hvilka vilkor har då dessa staters industri utvecklats? Jo, genom ett ihärdigt, under århundraden fortsatt skydd för de inhemska näringarne. Endast derigenom. Först sedan dessa näringar under detta skydd vuxit till den styrka, att de kunde uthärda konkurrens med andra länders näringar, först då förklarade *England* sig för frihandelsprincipen, och en del andra länder följde dess exempel. Det är således först, sedan England just genom sin skyddande industri kommit på den ståndpunkt, att det kunde bjuda hela den öfriga världen spetsen, som det öfvergick från protektionismens till frihandelns ståndpunkt.

Låtom oss nu äfven kasta en blick på de öfriga staterna. *Frankrike*, som för ett ögonblick öfvergick till frihandeln, återgick midt under den stora revolutionen, under konventets brinnande dagar år 1793, till protektionism och har sedan dess ihärdigt fasthållit dervid, äfven då, när det gjorde dessa små koncessioner åt vissa stater, som återfinnas uti den med Sverige afslutna handelstraktaten, och äfven då, under Napoleon III:s lysande tid, tillgodosåg man ganska mycket sina egna intressen.

Man har talat så mycket om frihandelsåsikter; men i sjelfva verket är det ytterst få af de stater, som predika dessa åsikter, hvilka verkligen hysa dem; jag vet knappast något annat än England och det derfore, att detta land befinner sig uti ett undantagsförhållande till följd deraf, att genom ett 300-årigt skydd dess industri blifvit så högt uppdrifven, att den kan täfla med alla öfriga nationers.

Jag var händelsevis i Paris just den tid, då underhandlingarne om handelstraktatens afslutande bedrefvos. Jag var personligen bekant med dåvarande svensk-norske ministern i Paris och sammanträffade

ofta med honom och de personer, som bedrefvo underhandlingarne om traktaten, bland hvilka äfven befann sig dåvarande talmannen i Borgareståndet Herr Schwan. Jag hörde då, huru de franska kommissarierna prutade, huru de ackorderade dag för dag och huru envist motstånd de gjorde. Frankrike var då protektionistiskt sinnadt, och vi hafva sett, att det är det ännu i denna stund, i likhet med hvad förhållandet är med nästan hela Europa, med undantag af England och Belgien.

*Ang. tullaf-
gifterna å
band.*

(Forts.)

Jag ber nu att få yttra några ord om Sveriges industri, i motsats till dessa länders. Under det nästan hela den öfriga civiliserade världen länge arbetat på industrins område, äro den svenska industrins anor jemförelsevis unga. Om vi blicka något längre tillbaka i tiden, så finna vi att den regent, som först började tänka på Sveriges näringsars förkofran, var Gustaf Vasa, men det var dock hufvudsakligast jordbruket och bergsbruket, som han tillgodosåg. Likaså under Carl IX. Under de derpå följande striderna mellan Gustaf Vasas söner och öfver hufvud taget under hela den af yttre och inre oroligheter utmärkta perioden: slutet af det 16:de och nästan hela det 17:de århundradet, var den svenska industrin icke i tillfälle att utveckla sig; den låg helt och hållet i sin linda. Man gjorde visserligen försök att idka någon handel genom det Ostindiska kompaniet, men detta blef icke af någon betydighet. Sedan kommo Carl XII:s krig, som slutade med att Sverige nedsjönk från sin stormaktsställning till den ståndpunkt i politiskt afseende, hvarpå vi nu befinna oss, och följderna häraf har blifvit, att vi sedermera sökt undvika krig och egna oss åt fredliga värf, deröfver jag förvisso icke skall klaga. Emellertid kort efter Carl XII:s död och regementsförändringen började först en glimt af lif för den svenska industrin. Det var genom den beryktade Alströmer, »svenska slöjdernas fader», som under 1730- och 1740-talen grundvalen lades för den svenska industrin. Men ännu dröjde det dock länge innan industrin tog någon större fart och detta till följd af kastningarna mellan de olika partierna, då det ena partiet ref ned hvad det andra byggt upp och försökte genom bakvända finansiella åtgärder förstöra, hvad det andra uträttat. Man kunde således icke komma långt. Sedan kom »tjusarkonungens» period. Då hade man icke tid att tänka på annat än grannlåt. Följde så enväldet med sitt elände och derefter statshvälfnigen. Först efter den tiden eller från och med år 1823 kan man säga, att den svenska industrin började att på allvar uppblomstra. Man började tänka på att ordna penningväsendet, som var det första vilkoret, och sedan tog industrin under trettio års tid jättsteg framåt — man må i sanning kalla det jättsteg i förhållande till det läge, hvori den ditills befunnit sig. Detta gaf anledning till den beryktade »blomstermålning», som man på sin tid benämnde den af då varande Chefen för Finansdepartementet Statsrådet Gripenstedt år 1856 gjorda framställning öfver finansernas ställning och hvarmed han sökte visa, att vår industris ställning var god och sådan, att vi kunde våga oss in på lånebanan, m. m. Men då började den Kongl. svenska afunden och missansamheten att göra sig gällande. Man begynte tycka, att industriidkarne förtjenade för mycket, och man ville, såsom den ärade talaren på göteborgsbanken yttrade, qvåsa dem. Man sökte på allt möjligt sätt att trakassera dem,

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

och derigenom hafva vi kommit på den ståndpunkt, hvarpå vi nu befinna oss. Ty, mine Herrar, man må säga hvad man vill — och jag har med mycken uppmärksamhet läst Bevillnings-Utskottets betänkande vid förra riksdagen, hvilket visade att vår industri under senare åren tillväxt — denna tillväxt är dock i jämförelse med andra länders så eländig, att den icke är att tala om. Det har varit en tillväxt föga öfverstigande proportionen af folkmängdens tillväxt, men alldeles icke någonting att tala om, och säkert är, att industriidkaren under denna sista tid kämpat mot strömmen och under förhållanden, som ingalunda varit gynnsamma. Låtom oss erkänna, först att Sverige är ett land, hvars långa och mörka vintrar göra, att jorden icke är tillgänglig för jordbruk mer än en kortare tid af året, hvars långa aftnar och mörka dagar väl lämpa sig för arbete i fabriker, ett land, som med afseende å dess många vattenfall och derigenom beredda tillgång på kraft egnar sig synnerligen väl för fabriksindustri. Erkänna vi detta, är det då icke skäl, att vi söka i någon mån omhulda vår industri, isynnerhet som alla näringar i ett land så innerligt sammanhänga med hvarandra, att den ena icke kan qväsas eller förtryckas utan att de andra deraf beröras och skadas? Jordbrukaren mår väl, mine Herrar, då industriu blomstrar, ty då får han betaldt för sin vara, och industriidkaren mår väl, då jordbruket blomstrar, ty då får han afnämare för sina varor. Således, låtom oss icke med missunsamma blickar betrakta den ene eller andre näringsidkande medlemmen af vårt samhälle, låtom oss hellre omhulda dem alla!

Men jag återkommer nu till min jämförelse. Under det således England, Belgien, Nederländerna, Frankrike och Tyskland i århundraden konsekvent skyddat sina näringar, så räckte skyddet för våra i trettio år, till 1856 eller 1860. Då började man predika, att den svenska industrin på denna korta tid, hvarunder den i sjelfva verket blef så godt som uppammad — ty förut fans ju knappt en tillstymmelse dertill — vunnit en sådan styrka, att den kunde uthärda en täflan med andra nationer, som *under sekler* skyddat sin industri eller ända till dess de verkligen kunde uthärda en sådan täflan. Så hafva vi gjort i motsats mot andra nationer, och därför befinna vi oss evinnerligen underlägsna dem.

Jag tillåter mig några ord om den franska handelstraktaten. Har den verkligen varit för landet så utomordentligt gagnande? Ja, visserligen; men egentligen för en del näringsidkare, egentligen endast tre klasser: idkarne af bergsbruk, tvåvarurörelse och sjöfart. Jag missunnar dem ingalunda dessa fördelar. De ifrågavarande näringarne äro starka, betydande samhällselement. Men jag tror dock, att äfven här kan sägas, att det varit enskilde, som haft dessa förmåner, visserligen en stor klass af industriidkare, men dock enskilde, och att det är alldeles omöjligt, om man skall tillgodose den ena eller andra näringen, att icke idkare af andra näringar kunna i följd häraf blifva missnöjda. Detta i fråga om gagnet. Men å andra sidan lär man icke kunna undgå att inse, att det öfverflöd och den ofantliga tillgång på utländskt kram, som öfversvämmar oss, har i någon mån motvägt denna nytta, som jag erkänner förefinnas. Det går, mine Herrar, slutligen så långt, att alla våra svenska handtverkerier

måste sluta, emedan man importerar allting utifrån. Till slut kan jag här icke få en rock utan att köpa den utifrån. Det upplystes ock under en föregående diskussion, att det finnes i hela Sverige nästan ingen hattmakare, som tillverkar en hatt, emedan allt importeras utifrån. Detsamma kan sägas om nästan alla våra handtverkerier. Jag skall — för att icke göra mig skyldig till sådana misstag, som talaren på göteborgsbänken lät komma sig till last — i detta fall endast åberopa en uppgift i det nu föredragna betänkandet pag. 106, hvaraf vi finna, att af musikalska instrument, fortepiano och tafflar importerats under år 1878 358 stycken och af flyglar 48 eller tillhoppa öfver 400 stycken dylika instrument, och detta i ett litet land som Sverige med endast 4 millioner invånare. Om vi fördela dessa instrument på antalet familjer, som använda dem, skola vi lätt finna, att det nästan icke finnes något utrymme alls för den inhemska industrin på detta område. Följden har också blifvit, att denna industri ligger så godt som alldeles nere. Vi hade förut här i Stockholm två sådana ganska stora verkstäder, men då jag härom dagen besökte den ena af dem, fann jag der intet enda här tillverkad instrument, utan alla voro tagna från utlandet. Tillverkningen går icke längre. Och enahanda är förhållandet på de festa andra områden inom industrin, men jag vill härom icke åberopa siffror, för att icke blottställa mig för att blifva vederlagd på samma sätt som den nämnde talaren på göteborgsbänken. Ser man sig omkring, skall man emellertid lätt finna, att hela Sveriges närings- och handtverkslif är på detta sätt nedtryckt af en stor import. En af våra motståndare har ock under en föregående diskussion erkänt, att tullen på gångkläder är väl låg, så att den nästan omöjliggör de svenska handtverkerierna. Våra fruntimmer få ju ock något hvar sig tillsända bref från Paris med prof på klädningar, som de sedermera derifrån erhålla färdigsydda, så att snart finnes väl icke i Sverige en sömmerska, som kan sy en klädning. Ja, så långt går denna benägenhet för allt utländskt, att all svensk näringslif måste slutligen alldeles upphöra.

Det är, mine Herrar, ur denna synpunkt som jag tror det vara alldeles nödvändigt, att Riksdagen nu fattar beslut och tillkännagifver sin åsigt, om den vill fortsätta på frihandelsvägen eller beträda protektionismens. Man skall visserligen säga mig, som en föregående talare sade, att det är sannolikt, att det beslut vi häromdagen i detta hänseende fattade, icke skall stå sig i en blifvande gemensam votering. Det är möjligt att så sker; men må åtminstone Andra Kam-maren vara konsekvent i sina åsichter, och det skall snart visa sig, mine Herrar, att vi en gång skola segra. Talaren på göteborgsbänken sade, att han gerna ville att en näring blomstrade, blott den vore stark. Men tro då Herrarne, att *det* är sättet att göra en näring stark, att beröfva den allt skydd och derigenom omöjliggöra dess drifvande. Jag tror, att ingenstädes en industri kan komma att blomstra, som man icke till att börja med skyddat. Om fabrikanten inom sitt eget land är någorlunda skyddad för utländsk täflan, så kan han först och främst, med afseende på antalet och beskaffenheten af redan befintliga fabriker, lätteligen beräkna, huruvida det för honom är skäl att anlägga en ny affär. Småningom förskaffar han sig derefter kun-

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

der och utvecklar sin näring, och till sist vinner han den styrka, att han kan uthärda icke blott inhemsk, utan äfven utländsk täflan. Eller huru har man gått till väga i Amerika — detta land, som i så många afseenden har företräde framför oss? Behöfdes icke der 50 års protektionism, innan det kunde hinna den ståndpunkt i industrielt afseende, att det kunde bjuda England spetsen? Så förfar hvarje förständig nation, och jag tror sannerligen det vara klokast, om Sverige följde dessa de förständiga nationernas exempel, och icke deras, som på de abstrakta teoriernas grundval försöka skapa en industri.

Hvad den nu föreliggande frågan särskildt beträffar, så kan väl ingen undgå att erkänna, att band af siden och halfsiden äro en lyxartikel, och böra vi således ej tveka att beskatta denna artikel. Vilja damerna nyttja sidenband, så få de derfor betala, och jag tillstår, att jag omöjligt kunnat följa den deduktion, som velat visa, att hafretunnans pris bestämdes af det pris man får betala för lyxartiklar af denna beskaffenhet. Jag tror sålunda det vara skäl, att man åtminstone i så måtto gillar den af mig nyss framställda åsigten, att man lägger tull på lyxartiklar. Och såsom sådan bör visserligen den nu ifrågavarande varan blifva föremål för ökad beskattning.

Då jag dessutom i det förevarande fallet anser, att bestämmande af alternativa tullsatser, för den händelse att franska handelstraktaten skulle förnyas, innebure ett medgifvande åt regeringen att uppgöra en ny dylik traktat med Frankrike, men jag för min del hyser den åsigt, att regeringen icke grundlagsenligt kan avsluta en sådan traktat utan Riksdagens bifall, så vill jag icke nu gifva regeringen en sådan fullmakt.

Jag instämmer således med dem, som yrkat bifall till de högre tullsatserna, men afslag å de lägre.

Friherre Leijonhufvud: Jag skall icke kasta mig in på de stora principernas område, ej heller på något sätt ställa mig emellan de båda stora talarne från Vestergötland, utan jag skall helt enkelt hålla mig till den punkt, hvarom nu här är fråga, och jag skall då tillkännagifva, huru jag kommer att rösta. Jag ämnar rösta för Utskottets förslag.

Jag är i det hela en moderat frihandlare, men jag ser dock intet hinder för att höja en och annan tullsats, för den händelse den franska traktaten kommer att upphöra; ty i så fall anser äfven jag af samma skäl, som anfördes af talaren på göteborgsbänken, att då man lägger högre tull på varor, som i stor mängd förbrukas af vår fattigare befolkning, så är det också rätt och billigt att lägga en sådan högre tull på sådana artiklar, som endast förbrukas af de förmögnare samhällsklasserna. Det må nu vara sant, att denna högre tull icke lemna någon synnerlig inkomst för statsverket, men jag anser den dock vara rättvis och riktig. Jag har således ingenting emot, att, om franska traktaten upphör, bifalla den högre tull, som här är ifrågasatt för band; men huruvida jag vid andra punkter af betänkanudet kommer att rösta för högre tullar eller icke, det förbehåller jag mig att få särskildt pröfva, då dessa frågor förekomma, ty jag anser icke att

sterila principer här böra vara rådande, utan att man bör noggrant pröfva hvarje sak såsom den gestaltar sig.

Hvad särskildt beträffar den franska handelstraktaten, så tror jag, att den åstadkommit mycket godt; men huruvida den kommer att fortfarande bestå eller icke, det lärer väl icke bero på Riksdagen ensamt att bestämma. Skulle Kongl. Maj:t lyssna till och fästa afseende vid de åsikter, som här gjort sig gällande, kommer väl icke denna traktat att fortfares, och jag tror, att vi då kunna befara att icke heller någon ny traktat kommer till stånd, vare sig med Frankrike eller något annat land. Ty det vilkor, att regeringen först skall höra Riksdagen — en åsigt, som man här vill söka göra gällande — innan någon traktat får afslutas, detta gör denna sak till snart sagdt en omöjlighet, men om det hädanefter får gå till såsom hittills vid uppgörande af traktater, nemligen att regeringen uppgör traktaten och sedan öfverlemnar den till Riksdagen, då är saken lätt.

Jag skall icke vidare upptaga Kammarrens tid, utan vill endast upprepa, att jag kommer att rösta för bifall till Utskottets förslag, och anhåller jag om proposition derå.

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Forssell: Det höres, att i denna Kammare såsom i Medkammaren diskussionen öfver föreliggande obetydliga artikel utspunnit sig till en liflig strid mellan sympatier och antipatier för och emot den franska traktaten och de dervid fästa minnen, för och emot det handelspolitiska system, som ansetts vara med denna traktat oupplösligt förbundet. Jag har ej lust att deltaga i denna strid — icke därför att jag fränsäger mig en mening om vart lands handelspolitik, utan därför att jag personligen är så temligen kyligt stämd i förhållande till denna handels-traktat med Frankrike. För mig äro inga politiska minnen med densamma förbundna, och jag har den bestämda öfvertygelsen, att denna traktat numera alldeles icke eger hela den betydelse, som den fordom haft eller ansetts hafva. Den har en gång gjort tjenst som en skyddsmur mot den industriella protektionismen: mot landtmannaprotektionismen har den deremot aldrig erbjudit något hinder. Och jag hemställer nu till herrar frihandlare hvad det är, som de under nuvarande statsskick egentligen kunna hafva att frukta? I fråga om spannmåls-tullar, som franska traktaten ej förbjuder, kunna de möjligen möta öfvermäktiga motståndare inom Riksdagen, men om det en gång — när franska traktaten ej längre är någon tarifftraktat — gäller att fördyra vadmal, lärft, jordbruksmaskiner, yxor och täljknivar, då lärer det väl ej blifva så lätt att för dem lifligen intressera representanterna ur folkets djupa led. Och i hvarje fall kan en traktat, som binder vår tulltaxa, aldrig försvaras endast dermed, att det är nyttigt att vara bunden. För mig har denna traktat ingen annan betydelse än den omedelbart praktiska, att den för *närvarande* garanterar oss bibehållandet af en för vissa af våra förnämsta näringar vigtig marknad. Så länge Frankrike har en laglig tariff, som t. ex. för jern innehåller 100 procent högre tullsats, än dem vi och de flesta med oss konkurrerande jernexportörer nu genom traktaten i Frankrike åtnjuta, så länge skulle upphörandet af denna traktat innebära stängningen af

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

denna marknad för dessa våra produkter och dermed en oberäknelig skada för betydande industrigrenar. Kammaren kan vara öfvertygad, att det fordras starkare krafter än några rösters öfvervigt i en gemensam votering och starkare lockelser än några hundratusen kronors statsinkomst, för att förmå regeringen att, så länge sådana förhållanden fortfara, handlost släppa denna traktat och utan vidare pröfning offra dessa våra inhemska industriintressen. Det minsta regeringen därför kan begära är antagandet af Utskottets förslag, hvilket åtminstone erkänner en oafvislig verklighet. Om jag derutöfver för min del helst skulle se, att endast första ledet i detta alternativ af Riksdagen antages, så är det ej därför att jag har någon väsentlig anmärkning emot de föreslagna högre tullsatserna; tvärtom, jag tror, att en och annan af dem kunde, om så erfordras, tåla vid ännu någon förhöjning, och jag uppskattar till dess fulla *politiska* betydelse deras mening, som anse, att den finare konsumtionen bör draga en jemförelsevis högre tullbeskattning. Men jag tänker så, därför att Riksdagen sjelf begärt en utredning af våra näringsförhållanden och att Kongl. Maj:t åt tullkomitéen uppdragit att särskildt med hänsyn till möjligheten af franska traktatens upphörande revidera tulltaxan, och jag föreställer mig, att det vore bättre, om Riksdagen finge pröfva de antagligen ifrågakommande tullförhöjningarna, efter vederbörlig utredning och i ett sammanhang, än att nu antaga förhöjningar på god tro och gripna på måfå ur mängden. Jag har också emot de alternativa tullsatserna den invändningen, att de möjligen föranleda ett uppskof med tulltaxans utfärdande intill årets sista dagar, hvilket uppskof icke är till fromma för handelns jemna utveckling.

Herr Hedlund: Jag tänker nu icke ingå i sjelfva saken, men under en öfverläggning som denna har man rätt att begära ordet andra gången för afgifvande af en personlig förklaring. Det är därför jag nu begärt ordet.

En talare på venersborgsbänken har här lagt mig ord i munnen, som jag alldeles icke kan vidkännas. Han har påstått, det jag skulle hafva yttrat, att den ädle talaren icke egde några sympatier inom denna Kammare. Han yttrade sjelf för icke länge sedan: »jag vet väl, att de ord, jag uttalar, icke röna sympatier inom denna Kammare». Jag tog fasta på dessa ord; jag tror han hade fullt rätt i denna uppfattning. Men det är en stor skilnad emellan att säga, att en persons *åsigter* icke ega sympatier, och att säga, att *personen sjelf* icke eger några sympatier. Dermed vill jag på intet vis hafva sagt, att den ärade talaren verkligen har några sympatier inom Kammaren, men jag har heller aldrig yttrat motsatsen.

Samme talare har äfven velat göra sig ett kapital af en ofrivillig missägning från min sida, då jag nyss lärer yttrat, att Sveriges bomullsspinnerier tillverkade 16,000 skålpund bomullsgarn, hvilket naturligtvis skulle vara 16,000,000. När man vill göra sig kapital af en sådan sak, liksom inom Utskottet af ett tryckfel, då är man sannerligen bra svag i argumentationen. Men han har derjemte velat förklara, att ett yttrande af mig icke är *sant*, att en uppgift af mig icke är sann, och det är något, som jag ej kan lemna obesvaradt. Jag har

sagt, att reservanterna i sitt yrkande med afseende å registreringsafgiften utgått från det påståendet, att de med förslaget endast afsåge statsinkomster och icke något skydd, men att under den muntliga debatten denna grundsats ej blifvit vidhållen. Så föllo mina ord. I reservationen står tydligen, att »*det enda syftemålet*» med den föreslagna inregistreringsafgiften å spanmål, fläsk, maskiner m. m. varit »*att förskaffa statsverket väl behöfliga inkomster*». Det är reservanternes i tryck uttalade mening, som jag lägger den ärade talaren för ögonen, och jag tror mig således haft rätt att påstå, det reservanterna i tryck angifvit syftemålet vara att skaffa statsverket inkomster, men att de under debatten kommit in på skyddsfrågan. Det har den ärade talaren sjelf sagt genom att erkänna, att han hör till deras antal, och ändå vågar han slunga mig i synen, att mina uppgifter icke äro sanna! Jag kastar den anklagelsen tillbaka på honom sjelf. Han har förklarat, att han icke är någon Don Quixote och det vare långt från mig att påstå att han är det; ty jag har aldrig trott att han strider mot väderqvarnar — snarare att han *följer med* dit vinden blåser.

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Herr Berg: Herr Talman, mine Herrar! Ni må ej vänta, att jag skall inlåta mig i något yttrande angående företrädet af den ena eller andra af de stora principer, hvarom här tvistats. I händelse den fråga, som nu närmast föreligger, ej skulle kunna lösas, utan att man förut bestämmer sig för den ena eller andra af dessa principer, skulle jag för min del så mycket hellre hållit mig tyst som jag för närvarande icke sjelf kan för mig göra klart, huruvida jag är frihandlare eller protektionist. Men jag tror, att det i sjelfva verket icke är den saken, hvarom nu är fråga. Här gäller ju endast om man antingen skall bestämma tull på artikeln band alternativt med afseende derpå huruvida franska traktaten kommer att ega bestånd under nästa år eller icke, eller om man utan all hänsyn till franska traktaten skall fatta beslut om denna tullsats. Frågan är således, om Kammaren vill att den franska traktaten icke under några vilkor må få gälla under nästkommande år. Vigten af denna fråga och de konsekvenser, hvar till ett beslut i sådan syftning kan leda, ber jag att få lägga Kammaren på hjertat. Äro vi verkligen beredda att i denna stund uttala ett dylikt omdöme rörande traktaten? För min del är jag det icke, och särskildt efter det yttrande vi nyss hört från statsrådsbanken vill jag för ingen del ikläda mig ansvaret för ett beslut, som skulle föranleda dertill att franska traktaten, äfven om tullfrågan i år icke skulle blifva slutbehandlad i Frankrike, ovilkorligen måste vid utgången af innevarande år upphöra. Af denna anledning kan jag således ej instämma med dem, som yrka att den högre tullsatsen måtte af Kammaren ovilkorligen och, oberoende af traktatens bestånd, godkännas. Vore tullfrågans afgörande i Frankrike snart att emotse, skulle jag måhända ej haft något emot att den högre tullsatsen, såsom Utskottet föreslagit, alternativt äsattes för det fall att traktaten med innevarande år kommer att upphöra; men på det af Herr Finansministern anförda skäl, nemligen att osäkerhet derigenom skulle uppstå under hela detta år hvilken tull under det nästkommande skulle blifva gällande, anser jag lämpligast att nu endast den lägre tullsats, som af

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Bevillnings-Utskottet föreslagits för det fall att franska traktaten blifver för nästkommande år förnyad, varder af Kammaren antagen. Jag instämmer således med dem, som yrka att, utan hänsyn till traktatens bestånd, tullsatsen för artikeln band må bestämmas i öfverensstämmelse med momentet a i Utskottets förslag.

Herr E. G. Boström: Herr Talman! De bland Kammarens ledamöter, hvilka haft tillfälle att fullständigt genomgå Bevillnings-Utskottets betänkande, hafva nog iakttagit, att de flesta bland de artiklar, vid hvilka Utskottet föreslagit alternativa förhöjningar, äro så kallade lyxartiklar, och inom Utskottet har med afseende å sådana artiklar ingen meningsskiljaktighet förekommit. Äfven talaren från Göteborg har varit med om dessa förhöjningar. Från sådana fraser som att härigenom en skatt lägges på allmänheten till förmån för några få fabrikanter voro vi åtminstone inom Utskottet förskonade. Detta påstående kan så mycket mindre vara riktigt, som dessa artiklar icke äro föremål för svensk industri i egentlig mening. Utskottet häller nemligen före, att det är i sin goda ordning att den mera förmögne betalar något mera till statens behof för sina lyxartiklar än den mindre bemedlade. Är det till exempel billigt att den fattige, som konsumerar brännvin, får betala 1 krona 40 öre kannan i tillverknings- och försäljningsskatt, då deremot den, som har råd att dricka vin, slipper med 42 å 55 öre kannan i tull?

Är det då så orimligt att låta den, som begagnar siden och sammet, betala något mera dertför? Man invänder, att en höjning i tullen skulle uppmuntra till lurendrejeri; men jag påstår för min del, att den, som vill lurendreja, gör det nog ändå, oafsedt om tullagiften är något större eller mindre.

Man har förmenat, att den franska handelstraktaten skulle lägga hinder i vägen för en ovilkorlig höjning af tullsatserna. Jag vet det väl, och emedan traktaten ej skulle kunna förnyas, om tullförhöjningarna fixt bestämdes, är det af denna anledning jag yrkar derpå, och jag skulle blifva särdeles glad, om vi ändtligen kunde slippa ifrån denna franska traktat; ty om det möjligen är sant, att den förr tillskyndat oss förmåner, torde den näppeligen göra det numera. Jag skall bedja att få yttra några ord om våra hufvudsakliga exportartiklar, för att visa, i huru ringa mån de beröras af den franska handelstraktaten. Gå vi då först till artikeln *spannmål*, så är det egentligen *hafre*, som från Sverige exporteras. Denna artikel var redan före franska traktaten fri, och någon ändring deri har ej skett genom traktaten. Öfvergå vi sedan till artikeln *trävaror*, så finna vi, att byggnadsvirke, bjelkar, sparrar och plankor af mer än 80 millimeters tjocklek äro fria (80 millimeter äro lika med 2,7 decimaltum eller något mindre än 3 verktum), hvaremot bräder af mindre tjocklek draga någon tull, dock så obetydligt, att det ej spelar någon roll. Den utgör nemligen endast 6½ centimer per 100 meters längd; då nu 100 meter äro lika med 340 fot, utgår således nämnda afgift för 2 tolfter. Hvad vidare beträffar vår tredje stora exportartikel, *jern*, så är det sant, att den franska tariffen belagt jern med så enormt höga tullsatser, att tillämpningen deraf vore liktydig med exportförbud. Men för svenskt jern,

som för åtskilliga tillverkningar oundgängligen behöfdes, hade Frankrike, innan ännu traktaten kom till stånd — ensamt för Sverige — medgifvit nedsättning i tull. Dessutom har franska lagstiftningen ett stadgande, som gör att tillämpningen af tullen å jern blir för oss alldeles betydelselös, ty Frankrike gifver industriidkaren tullen tillbaka vid export. Om till exempel en importör i Frankrike tagit in jern, så får han ett qvitto att han fört in så och så mycket. När nu fabrikanter visar, att han exporterat jernartiklar, i hvilken förädlad form som helst, får han tillbaka den tullafgift, som belöper å det dertill använda jernet. Det drifves i Frankrike en formlig handel mellan jernimportörer och exportörer med dessa qvitton eller s. k. acquits. Och detta är anledningen, hvarför det alldeles icke spelar någon roll, hvilken tull som ligger på jernet. Och, för att slutligen nämna vår *sjöfart*, så ber jag att få framhålla, att den förmån, som franska sjöfartstraktaten härutinnan tillskyndade oss, varit ingen. En likartad förmån gafs nemligen äfven åt andra nationer utan vederlag, jag tror redan innan vår handelstraktat började tillämpas, så att ej heller i detta afseende torde vara något att befara.

Jag må bekänna, att jag icke fullt kunde fatta Herr Finansministerns yttrande om att han vore kyligt stämd emot den franska traktaten, då han på samma gång ansåg, att denna traktat garanterade oss en säker afsättningsort för vår förnämsta näring. Med de fakta, jag nyss för Kammaren framlagt, tror jag icke att vår marknad utslutande beror på traktatens vara eller icke vara. Det var också ett annat yttrande af Herr Finansministern, som föreföll mig temligen egendomligt. Han sade nemligen, att, om det också vore antagligt att Kammaren, sådan den nu vore sammansatt till en stor del af landtmän, skulle gå in på tullen på spanmål, så torde förhållandet blifva annorlunda, då det blir fråga om vadmal, linne och ylle. För min del håller jag före, att den, som något känner till saken, måste klarligen inse, att tullen på de gröfre sorterna af dessa varor är så enormt hög, att den är så godt som ett importförbud. Jag har emellertid icke hört ifrågasättas att tullen på nyssnämnda varor behöfde och borde höjas. Finansministern yttrade: ni kunna vara förvissade om, att regeringen icke kan afstå från en förlängning af traktaten till följd af en eller annan rösts öfvervigt vid en gemensam votering. För min del beklagar jag, om regeringen, när det kommer till kritan, verkligen skulle hysa en sådan åsigt, ty, säga hvad man vill, tullbevillningen utgör den förnämsta posten bland statsinkomsterna, och det kan väl sättas i fråga, huruvida icke Riksdagens rätt att sjelf sig beskatta trädes för nära genom en dylik åtgärd. Man nämnde förhållandena år 1865; men dessa voro då helt annorlunda än nu. Landet hade icke då en representation, som var ett sådant uttryck för landets åsikter, som den nuvarande är, och icke heller sammanträdde den så ofta som nu. Den hade icke tillfälle att så noga följa med ställningen som den nuvarande representationen, och sålunda synas mig förhållandena numera helt olika. Jag måste bekänna, att det förefaller mig som en märklig undfallenhet å Riksdagens sida, att den år efter år låtit traktaten förnyas, utan att vidare fästa sig derved. Ty efter mitt förmenande är ingen synnerlig skilnad emellan att förnya en traktat och

*Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)*

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

att afsluta en ny. Det finnes, efter min åsigt, intet område, der Riksdagen bort vara så ensamt rådande, som just på detta, der det gäller att skaffa inkomster till statsbehofvens fyllande, hvilket också torde vara grundlagens mening.

Det är på dessa grunder som jag förenar mig med dem, hvilka yrkat att afgifterna å de ifrågavarande artiklarne må sättas fix.

Herr Granlund: En högt ärad talare på göteborgsbänken behagade, då han nyss hade ordet och i lifliga färger skildrade frihandels välgörande inflytande, fälla ett ganska hårdt yttrande om Sveriges fabrikanter. De kunna icke och hafva heller icke, sade han, skött sin industri och de äro parasiter på samhällskroppen. Huru obetydlig fabrikant jag än är och huru litet min stämman emot den värde talarens må väga i denna Kammare, måste jag dock söka tillbakavisa dessa svåra beskyllningar. Männe den svenske fabrikanten förtjent att på detta sätt offentligt tadlas? Männe vår svenska industri de senare årtiondena har försämrats eller förbättrats? Männe industriidkarnes ansträngningar att med heder häfda sitt lands anseende på dessa stora industriella stridsfält, dessa världsexpositioner, förtjena dessa beskyllningar? Hafva de icke der vunnit lysande segrar för sitt lands anseende i industrielt hänseende, och har icke Sverige genom dessa utställningar intagit ett aktadt rum bland nationerna såsom ett industriidkande folk? Hafva de förtjent namnet parasiter på samhällskroppen, derfor att de med stora uppoffringar sålunda representerat sitt land samt bragt ära åt nationen, utan att deraf sjelfva hafva kunnat bereda sig någon egentlig fördel? Ty blir det fråga om att fullgöra en order på den eller den artikeln till utlandet, så måste han till följd af de höga tullar, hvaraf det land, från hvilken beställningen egt rum, omgärdat sig, afstå från tanken att effektuera denna beställning, ty varan blir derigenom för dyr för köparen.

Hvilka åsichter man än må hysa om vare sig frihandeln eller protektionismen, så kan jag icke annat än på det varmaste protestera mot dylika orättvisa beskyllningar mot våra fabrikanter, som nu under många år kämpat mot de största svårigheter samt fått uppoffra mycket af hvad den gamla, goda tiden gifvit dem, för att söka med heder upprätthålla sitt yrke och draga försorg om att kunna lemna arbete åt sina arbetare. Nu, när det är fråga om att begära rättvisa i tullbeskattningen i likhet med andra länder, hvilka omgärdat sig med höga tullar, då kallar man dem för liknöjda, slappa om sitt yrke och vill anse dem som parasiter för sitt land. Och från många af dessa arbetares sida, för hvilkas ekonomiska existens mången fabrikant kämpat med stora svårigheter, hafva petitioner uppstått i en riktning, som, enligt deras uppfattning, skulle förbättra deras ställning, men som allt mer och mer öfverhopar oss med utländsk tillverkning, under det vår egen industri i så många grenar är af dessa förhållanden djupt tryckt, till skada så väl för arbetsgifvare som arbetare.

Samme talare yttrade, att den svenska industrin icke sysselsatte mera än något öfver 15,000 arbetare, inberäknadt qvinnor och barn. Jag är nu visserligen icke i tillfälle att vederlägga denna uppgift, men

jag kan måhända en annan gång göra det. För min del tror jag, att dessa siffror icke äro rigtiga.

Jag skall icke uttala mig om den franska handelstraktaten. Men jag har icke kunnat vid ett tillfälle sådant som detta lemna oanmärkt den beskyllning, som den värde talaren framkastat mot de svenska fabrikanterna. Jag skall icke i saken göra något yrkande.

*Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)*

Herr Hammarberg: Jag skall icke söka följa de föregående talarna på deras höga flygt å frihandelns och protektionismens område, utan jag skall söka hålla mig till den förevarande punkten. Men med anledning af det myckna talet om den franska handelstraktaten ber jag få nämna, att jag för min del icke kan ogilla denna traktat, utan tror, att den medfört sina fördelar. Att vid detta tillfälle uttala sig för eller mot traktatens förnyande, anser jag icke vara riktigt, då omständigheter, hvarom man nu icke har någon kännedom, kunna inträffa, som derutinnan kunna ega inflytande.

Jag skall inskränka mig till att yrka bifall till de af Utskottet i den föredragna punkten föreslagna lägre tullsatser och hemställa, att Kammaren på de skäl, som Herr Finansministern anført, måtte inskränka sig till att stadga dessa lägre tullsatser, oberoende af den franska handelstraktaten.

Herr J. Anderson i Tenhult: Som under den diskussion, som nu pågått, jag vid jmförelse af mitt förslag med det af Herr Sääf framställda, funnit att de båda förslagen icke mycket skilja sig från hvarandra, utan i hufvudsak öfverensstämma, ber jag att få återtaga mitt yrkande och förena mig med det af Herr Sääf framställda förslag.

Öfverläggningen var slutad. Enligt de yrkanden, som förekommit, gaf Herr Talmannen propositioner dels på bifall till Utskottets hemställan i såväl mom. a) som mom. b), dels ock på de olika förslag, som blifvit framställda af Herrar Sääf och Hedlund; och fann Herr Talmannen den förstnämnda propositionen vara med öfvervägande ja besvarad. Votering blef begärd. I anledning här af och för bestämmande af kontrapositionen upptog Herr Talmannen ånyo de öfriga yrkandena, af hvilka det som afsåg bifall till Herr Hedlunds förslag nu förklarades hafva flertalets mening för sig. Men äfven angående kontrapositionen äskades votering, hvadan en så lydande omröstningsproposition först uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som till kontraposition i hufvudvoteringen antager det af Herr Hedlund i förevarande afseende framställda yrkande,

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren till kontraposition i nämnda votering antagit det yrkande, som af Herr Sääf under öfverläggningen framstälts.

Ang. tullaf-
gifterna å
band.
(Forts.)

Den omröstning, som företogs enligt denna proposition, utföll med 93 ja mot 89 nej; och erhöll alltså propositionen för hufvudvoteringen följande lydelse:

Den, som bifaller i dess helhet hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 5:te punkten af Betänkandet N:o 16,

röstas Ja;

Den, det ej vill,

röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren beslutat, att, utan hänsyn till den franska traktatens möjliga förlängande eller förnyande, rubriken band i tulltaxan må erhålla den lydelse, som af Bevillnings-Utskottet i mom. a uti nämnda punkt af dess förevarande Betänkande föreslagits.

I den senare voteringen röstade 116 ledamöter ja och 70 ledamöter nej; i följd hvaraf beslut fattats i öfverensstämmelse med ja-propositionen.

Punkterna 6—11.

Biföllos.

Punkten 12.

Ang. tullaf-
giften för
champignoner.

I afseende å artikeln *Champignoner*, för närvarande åsatt en tullafgift af 16 öre per skålpund, hade Kongl. Maj:t föreslagit tullafgiftens bestämmande till 30 öre per kilogram, kärkens vikt inberäknad; och hade Friherre Klinckowström i sin förut omförmälda motion hemställt om en förhöjning af tullen å ifrågakvarande artikel till 30 öre per skålpund.

Utskottet hade tillstyrkt:

att rubriken *Champignoner* måtte erhålla följande af Kongl. Maj:t föreslagna förändrade lydelse:

"Champignoner, kärkens vikt inberäknad 1 kilogram — 30 öre."

Herr Lönegren yttrade: Då jag icke förut vid behandlingen af de stora tullfrågorna besvärat Kammaren med något anförande, torde jag få påräkna öfverseende, om jag nu i fråga om åtskilliga af de särskilda tullsatserna kommer att taga Kammarens tid i anspråk med några anmärkningar, som måhända af flertalet inom denna Kammare anses vara af ringa betydelse, men som för den, som har att tillämpa tulltaxan, äro af ganska stort intresse. För honom kan det nemligen vara likgiltigt, om det ena eller andra systemet vid tulltaxans upprättande gjort sig gällande, men deremot är det för honom af vikt, att bestämmelserna i denna taxa icke lemna rum för någon ovisshet

om rätta tolkningen, utan kunna öfverallt med lätthet tillämpas. De sympatier, jag hyser för vår svenska industri och dem jag öppet bekänner, hafva alls intet att skaffa med de anmärkningar jag kommer att framställa.

Den första af dessa mina anmärkningar gäller artikeln champignoner. Denna vara är liksom konserver och tryffel i nu gällande tulltaxa belagd med en tullafgift af 16 öre per skålpund nettovigt. I det förslag till ny tulltaxa, som tullkomitén haft uppdrag att utarbeta, har föreslagits, att tullen å samtliga dessa varor skulle beräknas efter bruttovigt och bestämmas till 30 öre per kilogram. Denna tullsats har äfven blifvit af Kongl. Maj:t godkänd och af Utskottet tillstyrkt. Men derjemte har Utskottet, för den händelse franska traktaten upphör att vara gällande, för konserver och tryffel föreslagit en alternativ tullsats af 50 öre per kilogram. Någon sådan alternativ tullsats finnes deremot icke föreslagen för artikeln champignoner; till följd hvaraf det kan komma att inträffa, att om champignoner inkomma på konservburkar, hvilket oftast är fallet, draga de en tull af 50 öre, men alldeles samma vara på annat sätt inlagd endast 30 öre. Då detta väl icke kan vara lämpligt och förmodligen icke heller varit Utskottets mening, så tillåter jag mig föreslå, att Kammaren måtte för artikeln champignoner besluta enahanda alternativa tullsats, som af Utskottet föreslagits för konserver och tryffel, eller 50 öre per kilogram.

Friherre Fock: Då jag ingalunda vill motsätta mig det yrkande, som af den siste talaren gjorts, så hemställer jag till honom, om det icke vore enklare, till förekommande af all förvillelse i detta hänseende, att båda de af honom föreslagna tullsatserna på champignoner bestämdes till 50 öre per kilogram.

Herr E. G. Boström: Jag ber att få erinra, att champignoner verkligen beröras af franska traktaten. Om Herrarne slå upp bilagan Litt. A., som finnes bifogad betänkandet, så finna Herrarne bland de artiklar, som draga en tull af 16 öre per skålpund, artikeln champignoner utmärkt med en stjärna, hvilket betyder, att den beröres af franska traktaten. Under sådana förhållanden tror jag, att det riktigtaste vore att bifalla Herr Lönegrens yrkande, på hvilket jag för min del anhåller om proposition.

Friherre Fock: Emot den siste talaren får jag erinra, att artikeln champignoner *icke* är föremål för bestämmelserna i franska traktaten.

Herr E. G. Boström: Jag ber att ännu en gång få fästa uppmärksamheten derpå, att å det af mig angifna ställe i bilagan vid artikeln champignoner är satt en stjärna, hvilket ju skall utmärka, att den beröres af bestämmelserna i oftanämnda traktat.

Herr Themptander: Jag vill endast fästa Herrarnes uppmärksamhet derpå, att, om det är meningen att hädanefter, likasom hittills, tullsatserna å champignoner, konserver och tryffel skola vara lika,

Ang. tullafgiften för champignoner.
(Forts.)

hvilket synes vara riktigt, det torde vara nödigt att, vare sig man bestämmer sig för den ena eller andra tullsatsen, dock göra en ändring i hvad Utskottet här föreslagit, och för min del får jag säga, att det af Herrar Lönegren och Boström framställda ändringsförslag synes mig vara det lämpligaste, hvarför jag yrkar bifall till detsamma.

Öfverläggningen förklarades slutad. Herr Talmannen gaf propositioner såväl på bifall till Utskottets hemställan som ock på Herr Lönegrens yrkande; och enär den senare propositionen besvarades med öfvervägande ja, hade Kammaren således, med godkännande af den utaf Utskottet för rubriken Champignoner föreslagna lydelse, beslutit:

a) att tullafgiften å Champignoner, kärleus vigt inberäknad, bestämmas till 30 öre per kilogram, derest franska handelstraktaten kommer att för nästkommande år förnyas; men

b) att i motsatt fall denna tullafgift höjes till 50 öre per kilogram.

Punkterna 13—30.

Biföllos.

Punkten 31.

Ang. tullsatserna för hudar och skinn.

Kongl. Maj:t hade föreslagit, att tullsatserna för *Hudar* och *Skinn*, till pelsverk ej hänförliga, beredda — hvilka tullsatser för närvarande utgjorde: för sulläder och bindsulläder samt hvitgarfvade (alunerade) äfvensom sämskade hudar och skinn 6 öre för skålpundet och för andra slag 20 öre för samma vigtkvantitet — måtte utbytas mot satser af respektive 14 och 47 öre per kilogram.

Utskottet hade hemställt,

att tullsatserna för *Hudar* och *Skinn*, till pelsverk ej hänförliga, beredda, måtte bestämmas:

för sulläder och bindsulläder samt hvitgarfvade (alunerade) äfvensom sämskade hudar och skinn till 15 öre per kilogram; och för andra slag, till 50 öre, jemväl per kilogram.

Efter föredragning af denna hemställan yttrade

Herr Granlund: Jag anser mig böra göra den anmärkning mot klassificeringen i denna punkt, enligt hvilken sulläder, bindsulläder samt hvitgarfvade eller alunerade äfvensom sämskade hudar och *skinn* skola draga en lika tull af 15 öre per kilogram. Det förhåller sig nemligen så, att det sämskade skinnuet, som importeras, är i jemförelse med de grofva hudarne af så tunn beskaffenhet, att man måste förvånas öfver, att det icke skall beläggas med högre tull än hudar. Såsom vi veta, inkomma klufna skinn, som hafva hvad vigt beträffar betydligt högre värde, och dessa draga icke högre tull än groft sullä-

der. Jag anhåller derföre, att artikeln skinn må hänföras under rubriken »andra slag» och åsättas tull af 50 öre per kilogram. Och jag kan försäkra, att detta icke är mer än rättvist.

*Ang. tullsats-
sarna för hu-
dar och skinn.*

(Forts.)

Friherre Fock: Jag ber att få fästa uppmärksamheten derpå, att i denna fråga icke någon motion är väckt. Utskottet har icke heller begagnat sig af sin motionsrätt. Och under sådana förhållanden återstår för den siste talaren ingen annan utväg att få sitt förslag upptaget till pröfning än att yrka återremiss. För min del yrkar jag bifall till Utskottets förslag.

Vidare yttrades ej. Kammaren biföll Utskottets hemställan.

Punkten 32.

*Ang. införsel-
tull å humle.*

Utskottet hade, med anledning af Friherre Klinckowströms förslag, att *Humle* måtte åsättas en införseltull af 8 kronor per centner, i förevarande punkt hemställt,

att artikeln Humle måtte åsättas en införseltull af 10 öre per kilogram.

Grefve Björnstjerna anförde: Det förefaller mig som om Utskottets yttrande i denna punkt icke vore alldeles riktigt. Utskottet säger: »Då humle utan att i egentlig mening utgöra en nödvändighetsvara, likväl i egenskap af råmaterial för tillverkningen af maldrycker är föremål för allmän förbrukning, synes Utskottet denna artikel lämpligen kunna, då den utifrån införes, underkastas beskattning». Detta är i sanning en ganska egendomlig tankegång. I allmänhet har man hittills drivit den satsen, att råvaror, som importeras för att användas vid fabriker, skulle inkomma tullfritt. Nu säger Utskottet tvärtom, just derför att humlen är en råvara, som erfordras för tillverkning af maldrycker, bör den beläggas med tull. Jag kan icke fatta detta. Då man dessutom vet, att den utländska humlen är kraftigare och bättre än vår inhemska och att vårt land icke eus producerar tillräckligt af denna sämre vara för att fylla ölfabrikernas behof, kan jag icke finna, hvarför man genom att lägga tull på den utländska humlen onödigtvis vill fördyra ett lefnadsbehof sådant som maldryckerna.

Jag yrkar fördenskull afslag å Utskottets hemställan i denna punkt.

Herr P. Persson i Stora Isie: I fråga om tull på humle kan man icke befria sig från den farhågan, att bryggarne skulle komma i frestelse att begagna surrogat för humle. Härom vore icke mycket att säga, om dessa surrogat vore oskadliga, men så är icke förhållandet. En bärlik frukt, som växer på en klängväxt i indiska arkipelagen och som benämnes kockelkärnor, stundom levantnötter, är ett dylikt humle-surrogat, som mycket användts i utlandet, i synnerhet i England, der missbruket framkallat en parlamentsakt, som stadgar ett vite utgörande i svenskt mynt omkring 3,600 kronor för hvarje bryggare, som gör sig

Ang. införsel-skyldig till bedrägeri i detta afseende och ett vite af 9,000 kronor för tull å humle. hvarje handlande, som försäljer denna vara till bryggare. De vetenskapsmän, som omtalat detta sakförhållande i sina skrifter, hafva förmenat, att vårt lands bryggare icke skulle kunna vara nog samvetslösa att begå ett dylikt bedrägeri. Ja, nog skulle man gerna vilja tro det, men hvem garanterar för att de svenska bryggarne hafva ömtåligare samvete än de engelska? Jag har mig icke bekant, huruvida kockelkärnor eller levantnötter importeras till vårt land eller icke, ty i Kommerskollegii berättelse om rikets införsel kan man icke få besked derom. Der står nemligen under rubriken »Fruktar och bär, ej specificerade: friska, torra, iulagda», och under rubriken »Nötter: Kokos-, Hassel-, Val- och andra slag». Efter denna uppgift kommer man ej till någon visshet om kockelkärnor här i landet importeras.

Vid en hastig reflexion öfver ifrågavarande humlesurrogat kommer man lätt att tänka på medel att hämma eller hindra ett så beskaffadt missbruk. T. ex. en utomordentlig hög tull eller helt enkelt importförbud med ett högt vite etc. Men härmed skulle saken dock föga blifva hjälpt, då man vet, att detta surrogat begagnas dels direkt vid ölbrygden, dels indirekt till förfalskning af humle för att göra den kraftigare och följaktligen drygare.

Jag har velat hafva anfört detta till protokollet till den verkan det kan förmå; allt under förhoppning att de administrativa myndigheterna skola låta sig angeläget vara att föranstalta derom, att undersökning af det öl, som brygges, måtte komma att ske en och annan gång litet hvarstades, äfven i landsorten, så väl som undersökning af den humle, som importeras. Endast under denna förutsättning kommer jag att rösta för bifall till föredragna punkten i Utskottets förslag.

Grefve Sparre: Äfven jag ber att få yrka bifall till Utskottets förslag. Det är ingalunda med verkliga förhållandet öfverensstämmande, att, på sätt den förste talaren nyss yttrade, den svenska humlen är den utländska underlägsen. Jag är öfvertygad derom, att humlen kan odlas lika väl här som i utlandet; och då genom fastställande af en tullafgift å utländsk humle den inhemska humleodlingen skulle erhålla en välbehöfvt uppmuntran samt en ganska betydlig statsinkomst skulle genom en sådan åtgärd vara att förvänta, så yrkar jag bifall till Utskottets förslag.

Efter det öfverläggningen härmed förklarats slutad och propositioner gifvits enligt de gjorda yrkandena, biföll Kammaren Utskottets hemställan.

Punkterna 33—35.

Biföllos.

Punkten 36.

Ang. tullafgiften för speldosor.

I fråga om artikeln *speldosor*, hvarå införseltullen för närvarande utgjorde 50 öre per skålpund, var föreslaget af Kongl. Maj:t, att gäl-

lande tullsats måtte utbytas mot en tullsats å 1 krona 20 öre per kilogram, och af Friherre Klinckowström, att densamma måtte höjas till 1 krona 50 öre per skålpund.

Ang. tullafgiften för speldosor.
(Forts.)

I anledning af dessa förslag hade Utskottet hemställt:

- a) att tullafgiften för *speldosor* bestämmes till 1 krona 20 öre per kilogram, derest franska handelstraktaten kommer att för nästkommande år förnyas;
- b) men i motsatt fall höjes till 2 kronor per kilogram.

Ordet begärdes af

Herr Lönegren, som yttrade: Det har verkligen väckt min förvåning att Bevillnings-Utskottet, i sträfvan att skaffa inkomster åt statsverket fäst sina blickar på en sådan artikel som speldosor, ty importen deraf är ganska ringa. Visserligen har den under några år uppgått till 5 å 6,000 skålpund, men i allmänhet har den varit mycket låg och år 1878 utgjorde den endast 1,776 skålpund. Den större inkomst, som skulle beredas statsverket genom den föreslagna tullförhöjningen af 80 öre, skulle belöpa sig till endast 600 kronor, och den summan synes mig staten kunna både hafva och undvara.

Det är emellertid icke blott på grund af den högre tullsatsens ringa verkan i finansiellt afseende jag för min del anser densamma icke böra antagas, utan äfven därför att denna artikel redan nu drager en ganska hög tull. Jag afser härmed icke de små speldosorna, för hvilka tullen nu ej är, ej heller bör vara särdeles hög, då införseln af en sådan lätt smuggelbar vara eljest lätt drages in på olagliga vägar, utan stora speldosor, som till rätt stor myckenhet importeras och för hvilka tullen är betydligt hög. Jag har sjelf någon erfarenhet i detta hänseende, då jag tullbehandlat speldosor, som kostat ända till 20 kronor per stycke i tull. För att göra mig ännu mera förvissad om förhållandet har jag här besökt en handelsbod, der dylika speldosor hållas till salu, med begäran att få veta deras vikt m. m. En speldosa befans då väga 35 skålpund, och efter nu gällande tulltaxa drager den således en tull af 17 kronor 50 öre; efter Utskottets alternativa förslag skulle tullen för densamma uppgå till cirka 30 kronor — en onekligen alltför hög afgift, då man tager i betraktande, att tullafgiften för flygelpianos utgör endast 60 kronor, för tafflar och pianinos 40 kronor per stycke. För min del anser jag således den nuvarande tullen för speldosor vara tillräckligt hög, och yrkar därför att mom. b) icke måtte vinna Kammarens bifall.

Herr Fredricson: Jag yrkar bifall till Utskottets förslag. Jag kan icke finna något skäl att borttaga den af Utskottet förordade alternativa tullsatsen å denna artikel, som ju icke användes af de obemedlade klasserna, utan endast af förmögna personer.

Öfverläggningen förklarades slutad. Sedan Herr Talmannen fram-

stält propositioner enligt de meningar som förekommit, biföll Kammar-
ren Utskottets hemställan.

Punkten 37.

Bifölls.

Punkten 38.

Mom. a).

Bifölls.

*Ang. tullafgif-
ten för gröfre
gjutgods m. m.*

I *mom. b)* hade Utskottet hemställt,

att tullafgiften å gröfre gjutgods, eldställshållare, fotskrapor, häng-
lås, kaffeqvarnar, kopiepressar, paraplyställ, spottlådor m. m. måtte
höjas från af Kongl. Maj:t föreslagna 14 öre till 15 öre per kilogram.

Rörande detta moment yttrade

Herr F. G. Sandvall: Jag vill endast fästa Kammarens upp-
märksamhet på en ganska stor oegentlighet, som här förekommer. Här
finnas nemligen sammanförda under detta moment och således under-
kastade samma tull två så olika artiklar som *gröfre gjutgods* och *häng-
lås*. Det vittnar i sanning om bra liten sakkänedom, då man kan
ställa gröfre gjutgods i paritet med hänglås, som väl måste hafva bra
mycket högre värde än motsvarande vigtsats gjutgods.

Jag gör dock icke något yrkande, utan har endast velat påpeka,
att detta är en stor oegentlighet, som icke borde förekomma.

Vidare anfördes icke. Utskottets hemställan bifölls.

Mom. c), d) och e).

Biföllos.

Punkten 39.

Blef jemväl bifallen.

Punkten 40.

*Ang. tullafgif-
ten för kanel
m. m.*

I anledning af Kongl. Maj:ts förslag, att *kanel*, *kanelknopp* och
Cassia lignea måtte åsättas en tullafgift af 82 öre per kilogram, hade
Utskottet tillstyrkt,

att införseltullen å kanel, kanelknopp och *Cassia lignea* måtte be-
stännas till 85 öre per kilogram.

Herr Lönegren anförde: Då artikeln *kanel* m. m. redan nu drä-
ger en tullsats af omkring 100 procent af varans värde, anser jag för

min del, att tullkomitén hade goda skäl för sitt åtgörande att, vid upprättandet af nytt tulltaxeförslag, i fråga om denna artikel afrunda tullsatsen *nedåt*, från 82,34 öre till 80 öre per kilogram. Kongl. Maj:t godkände emellertid icke detta förslag, utan höjde förslagvis tullen för denna vara till 82 öre; och nu har Utskottet föreslagit en ytterligare förhöjning till 85 öre per kilogram. Jag erkänner gerna, att kanel är en öfverflödsvara, som bör draga hög tull, men en gräns bör äfven i detta fall finnas, och tullen ej sättas så hög, att importören får i tull erlägga varans hela värde eller derutöfver. Jag påyrkar dock icke nu någon större nedsättning i denna tullsats, ty tiden därför är ännu icke inne, utan hemställer endast, att Kammaren ville, i enlighet med tullkomiténs förslag, bestämma den till 80 öre per kilogram.

Friherre Fock: Jag ber endast att få fästa den ärade talarens uppmärksamhet på, att i Kongl. Maj:ts proposition ifrågavarande tullsats blifvit föreslagen till 82 öre per kilogram. Någon motion i ämnet har icke blifvit väckt. Jag hemställer då, om under sådana förhållanden någon annan tullsats än den af Kongl. Maj:t eller Utskottet föreslagna kan komma under pröfning. Jag anhåller om bifall till den föredragna punkten.

Öfverläggningen var härmed slutad. Kammaren biföll Utskottets hemställan.

Punkterna 41—52.

Biföllos.

Punkten 53.

För *leksaker* af trä eller sammansatta ämnen, med eller utan betsnings, målning eller lackering — hvilket slag af leksaker för närvarande vore åsatt en införseltull af 25 öre per skålpund — hade Kongl. Maj:t föreslagit en tullsats af 50 öre per kilogram bruttovigt, hvarjemte Friherre Klinckowström hemställt, att nämnda artiklar måtte åsättas en införseltull af 1 krona 50 öre per skålpund.

*Ang. tullafgif-
ten för lek-
saker.*

Utskottet hade tillstyrkt:

- »a) att tullafgiften för *leksaker* af trä eller sammansatta ämnen med eller utan betsnings, målning eller lackering bestämmes till 50 öre per kilogram, derest nu gällande handelstraktat med Frankrike kommer att för nästkommande år förnyas; och
- b) att i motsatt fall tullafgiften för denna artikel höjes till 1 krona 50 öre per kilogram, i begge fallen med tillägg af den under artikeln *Leksaker* af Kongl. Maj:t föreslagna anmärkning, så lydande:

Vid förtullning af leksaker, alla slag, eger afdrag ej rum för askar, papper och dylikt omslag, hvare de äro inlagda.»

Ang. tullafgif-
ten för lek-
saker.

(Forts.)

Beträffande detta ärende anförde

Herr Granlund: Jag skulle för min del gerna sett, att en något högre tull åsatts leksaker. Vi hafva nyligen här i Stockholm sett en utställning af slöjdalster från våra folkskolor, och nära nog största delen af hvad från de mindre skolorna utstälts bestod af leksaker. Vi hafva ock i vårt land ett par fabriker, som sysselsätta sig med leksakstillverkning. Jag tycker därför, att man gerna kunde något skydda tillverkningen af dessa småsaker. Jag vill visserligen icke hafva så hög tull som Friherre Klinckowström begärt, men anser att man gerna kunde höja tullen till en krona per kilogram. Vi hafva stora utställningar för slöjdalster, och kommunerna göra icke obetydliga uppoffringar för slöjd- undervisningen, men man köper icke hvad som här tillverkats, utan köper utifrån, emedan hvad som derifrån införes är bättre måladt etc. och faller begärligare för att det är utländskt. Ehuru det således icke skulle medföra någon särdeles inkomst för statsverket, tycker jag dock, att för skyddande af denna barnindustri en något högre tull kunde här vara lämplig. Och då man så villigt gör uppoffringar för befordrandet af slöjdundervisning för äfven de mindre barnen, så borde man ock söka förekomma, att man icke öfverflyglas af utländskt skräp i denna väg; ty vill man befordra tillverkningen, är det en hufvudsak att man befordrar och icke motarbetar afsättningen -- ty då måste tillverkningen upphöra.

Jag skall emellertid icke göra något yrkande.

Efter det öfverläggningen förklarats slutad, blef Utskottets hemställen bifallen.

Punkterna 54—56.

Biföllos.

Ang. införsel-
tull å majs.

Punkten 57.

Rörande artikeln *majs* hade framställningar blifvit gjorda, dels inom Första Kammaren af Friherre Klinckowström, som föreslagit, att omalen majs måtte åsättas en införseltull af 20 öre kubikfoten samt malen majs, gryn, en tull af 1 krona 30 öre och mjöl en tull af 75 öre per centner, dels ock inom Andra Kammaren af Herr Pehr Pehrson (motion N:o 61) om en tullafgift å majs af 1 krona per centner; af Herr Carl Magni (motion N:o 77) att majs måtte påläggas en införseltull af 30 öre kubikfoten samt af Herr J. F. Fredricson (motion N:o 99) att från och med år 1881 måtte till statsverket erläggas för all från utlandet till Sverige införd omalen majs en tullafgift af 60 öre per centner och för mjöl af nämnda sädeslag en tullafgift öfverstigande med 15 procent den af motionären för omalen majs här ofvan föreslagna.

Utskottet hade, med anledning af nämnda framställningar, gjort den hemställen,

att artikeln *majs*, omalen och malen, i taxan måtte åsättas en införseltull af 1,5 öre per kilogram.

Rörande denna hemställan, mot hvilken Herrar *C. S. Carlheim-Gyllenskiöld*, *W. Croneborg*, *L. Kockum*, Friherre *C. F. K. Barnekow* och *S. A. Hedlund* inom Utskottet reserverat sig, anförde

Ang. införseltull å majs.
(Forts.)

Chefen för Kongl. Finansdepartementet Herr Statsrådet Forssell: Jag föreställer mig, att då så många af Bevillnings-Utskottets ledamöter biträdt förslaget om en tullsats å majs, uppgående till 14 å 15 procent af varans värde, hafva dertill medverkat flera skäl af olika art. En och annan af Utskottets och Kammarrens ledamöter lära hafva trott sig i denna tullsats upptäcka ett lämpligt bidrag till beskattning af bränvinsförbrukningen eller åtminstone till försvarande af bränvinstillverkningen och därför ansett sig böra medverka för befrämjande af dessa »sedliga» syften. Jag kan för min del icke fatta denna tankegång. Hvad man å deras sida söker, är ju fördyrande af bränvinet; det syftet kan tydligen på denna väg ej ernås. Genom att fördyra råvaran till svenskt bränvin kan man ju icke inverka på bränvinets pris, så länge varan får från utlandet införas på samma vilkor som förr. Man bereder genom majstullen den inhemske bränvinstillverkaren en svårighet och dermed en förlust, hvilken han icke är i stånd att taga igen af den inhemske bränvinskonsumenten, emedan den utländska bränvinstillverkaren i samma mån får lättare att undersälja honom; man minskar möjligen kvantiteten af svenskt bränvin, men endast för att öka kvantiteten af utländskt, och den vinst, man tager från en misslaglig svensk näringsidkare, gifver man åt en annan näringsidkare af samma slag, som väl icke borde förefalla mindre misslaglig därför att han är utländsk. För den som fattar beslut efter förnuftig beräkning och icke efter känslans drifter, lär väl detta skäl icke kunna vara bestämmande.

Det finnes andra, som rösta för majstullen, såsom frihandlare, det vill säga just därför att tullsatsen innebär en motvigt mot det skydd, som den inhemske bränvinstillverkaren nu åtnjuter, just därför att den minskar den fördel framför utländsk konkurrent, som åt honom är beredd genom den ganska höga surtaxen. Utan att yttra mig om befogenheten af att i detta ögonblick och på sådant sätt indirekt nedsätta en svensk närings hittills varande skydd, må jag blott bedja protektionismens målsmän framför andra hafva ögonen öppna för detta anfall på en af deras viktigare positioner. Och då skyddstullspolitiken till sitt väsen är en intressepolitik, vore det underligt, om icke bränvinstillverkarna främst skulle vara redo att taga vara på sina intressen: de äro utan tvifvel fullt lika så berättigade att försvara innehafvande förmåner, som andra att kämpa för förvärfvande af nya fördelar. Och mer än någonsin kunna väl bränvinstillverkarna i detta ögonblick, då potatisens pris öfver hela landet noteras från 9 till 12 kronor per tunna, hänvisa derå, att ett hinder för tillgodogörande af billig råvara, under liknande prisförhållanden, för månget bränneri kan betyda detsamma som stängning. Jag vet ej, hvad deras vänner protektionisterna egentligen skola svara på dessas klagande fråga: hvarför skall en svensk industri, som sysselsätter 4,000 arbetare och maskiner till 400 hästkrafter, försvaras eller omöjliggöras, hvarför skall den svenska arbetsprodukten tillbakasättas för den utländska? Jag vet icke heller, huru

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

till exempel idkarne af klädestillverkning och bomullsväfnad, som helt naturligt ej vilja vara med om 15 procent tull på ull eller bomull, med godt samvete kunna med 15 procent tull belägga råvaran till en industri, som nästan mäter sig med deras i tillverkningsvärde och arbetarestyrka.

Vännerna af denna tullsats svara naturligtvis, att här aldrig kan blifva fråga om undergång eller ens olägenhet för bränvinsindustrin; de hafva också icke tänkt sig den verklighet, som nu är, eller ett potatispris af 9—12 kronor per tunna, utan ett normalpris af 4 kronor, hvilket det är dem angeläget att upprätthålla såsom oombärligt för en annan svensk näring — potatisodlingen. Utskottets majoritet — den, som dikterat motiveringen — har tydligen betraktat den svenska bränvinstillverkningen icke i dess förhållande till utländsk konkurrens, icke heller såsom en själfständig näring, hvilken åt egna idkare må bereda all den afkastning, som naturligen kan åstadkommas, utan allenast som konsument af en annan svensk närings produkter och i denna sin egenskap skyldig att åt dessa bereda en skälig afsättning till skäligt pris. Man har velat dela lika och jemnt mellan bränvinsbrännaren och potatisodlaren, hindra den förre att använda ett billigare råämne, för att sålunda tillförsäkra den senare ett högre pris för hans vara. Det är klart, att om lafbränningen lyckats skulle man efter samma grundsats hafva begärt förbud mot det för potatisodlarna menliga användandet af renlaf såsom bränvinsmaterial. Denna mäklning mellan inhemska producenter af råvara och förarbetad vara har emellertid ett jmförelsevis underordnad intresse; vore det möjligt att hålla frågan inom dessa trånga gränser, skulle hon åtminstone icke hafva uppkallat mig, utan skulle jag, såsom säkerligen de fleste i Kammaren, hafva varit endast åskådare af den inbördes tvekampen mellan motsatta skyddsintressen. Men frågan har genom Utskottets egen motivering erhållit vida större omfattning, så stor att jag icke kan underlåta att åtminstone söka framhålla, hvad Kammarens beslut skulle innebära.

Hvad Utskottets majoritet vill med denna tullsats åstadkomma — det är öppet och ohöjdt i motiven utsagdt: en reglering af potatispriset, ett uppehållande af detta pris, när det af en viss anledning vill sjunka ned under 4 kronor tunnan. Vare det långt ifrån mig att vilja svara för att Utskottet härutiinnan räknat rätt, eller för att den åsyftade verkan verkligen kommer att ernås. Det är klart, att sådan verkan alldeles icke uppkommer på de ställen, der bränvinsbränning och potatisodling hafva föga eller intet med hvarandra att göra, såsom i Svealänderna: der åstadkommer man genom majstullen endast skada för bränvinsbrännaren, utan att i någon mån gagna potatisodlaren. Man måste noga lägga märke dertill, att i hvarje fall den åstundade verkan — potatisprisetts reglering — alldeles icke kan vara så vidtomfattande som Utskottet synes förmena, då det talar om den svenska potatiskulturens intressen. Som vi alla veta, äro rotfrukter en vara, som både af ekonomiska och fysiska skäl icke tål långa transporter, åtminstone landvägen; intyg derfor kan man bland annat hemta af jernvägstrafikstyrelsens berättelse, som visar, att jordfrukter äro, näst malm, af alla varor den, hvars medeltransportlängd är lägst —

5 à 6 mil. De faktorer, som bestämma priser på rotfrukter i södra delarne af vårt vidsträckt land, hafva derfor föga eller intet inflytande på rotfruktpriset i mellersta och norra Sverige. Man kan icke uppkalla Norrlands, Dalarnes, Södermanlands, Vestmanlands eller Upplands allmoge till skydd mot potatisens användning i brännerierna, ty deras egen rotfruktsskörd går icke, eller mycket litet, till bränvinspannorna, och ett öfverflöd af oanvänd potatis i Skåne har nästan ingen verkan på värdet af mellersta och norra Sveriges rotfrukter. Om majstullen bidrager att uppehålla potatispriset, sker detta endast i de trakter, der denna produkt odlas i större mängd för bränvinsbränning, det vill säga inom Vestergötland i synnerhet Skaraborgs län, i Östergötland, i Småland, i Blekinge, och inom Skåne hufvudsakligen i Kristianstads län. Det är der, och der allenast, som olägenheten kännes af en minskad afsättning till brännerierna, och det är sålunda ett rent lokalt lidande man vill bota.

Men om sålunda Utskottet i ett hänseende öfverskattat frågans vikt, har det deremot i ett annat ej mindre viktigt hänseende underskattat densamma. I de provinser jag nyss uppräknade användas omkring 1,600,000 tunnor rotfrukter till bränvinsbränning, men samma län producerade af rotfrukter tillsammans 7,600,000 tunnor eller 5 miljoner tunnor utöfver bränneriernas behof. Nu är det klart, att om den ifrågasatta åtgärden har den dermed åsyftade verkan, så kan denna verkan icke vara inskränkt endast till de 1,600,000 tunnor, som gå till brännerierna, utan måste träffa äfven de 5 miljoner tunnor, som användas till andra behof. Ingen lag i världen kan skaffa ett visst pris för tunnan som belöning allenast åt den potatisodlare, hvilken säljer sin vara åt bränvinsbrännaren, utan att samma pris tillfaller äfven grannen, som säljer samma vara till sättpotatis eller till föda åt bomullsväfvaren och daglönaren; ty om grannen skulle sälja billigare, så köper bränvinsbrännaren hos honom.

Det gäller sålunda att hindra, säg 7,600,000 tunnor potatis att falla under ett pris af 4 kronor per tunna. Ett pris af 3 kronor 50 öre är för litet för potatisodlaren — därför en tull på majs, som skaffar honom 50 öre mera! Den, som skall betala dessa 50 öre, är naturligtvis konsumenten, men icke blott bränvinsbrännaren, utan äfven potatisätaren. Men hvem är potatisätare? Så vidt jag vet, jemt upp den fattigaste delen af Sveriges — och särskildt äfven af Skånes, Smålands och Östergötlands befolkning — och jag tänker nu naturligtvis icke blott på landsbygdens torpare och daglönare, utan äfven på städernas arbetare. Chefen för Finansdepartementet, som mer än en gång, då han nödgas till statsbehofvets fyllande begära tull af några öre på kaffe eller tobak, fått höra just i denna Kammare långa tal om hjertlösheten uti beskattningen af den fattiges njutningsmedel, han kan svårligen underlåta att nu erinra derom, att hvad man här har för afsigt, det är att på en omväg fördyra den fattiges och nästan uteslutande den fattiges lifsmedel — en vara, som i mångt hem är det enda födoämnet. Jag har tillstyrkt ett förslag — särskildt vid denna riksdag — att höja tullen på tobak, som är en öfverflödsvara och ett icke oskadligt njutningsmedel blott för ett mindretal af Sveriges manliga befolkning. Här bjuder man, under protest mot tobakstullen,

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

till ersättning en tullsats, som innebär vida drygare afgift på — potatis, hvilken är ett oundgängligt födoämne för män, qvinnor och barn. Det synes nog, att Utskottet velat afvända denna anmärkning genom att emot potatiskonsumenten uppställa den fattige potatisproducenten, den del af södra Sveriges befolkning, som på sina små jordstycken af mager beskaffenhet icke kan frambringa annat än rotfrukter. Det är deras fara, som vi skola behjerta; det är denna magra jord, som i främsta rummet säges blifva obrukbar till följd af potatisprisets fall. Jag bestrider på det bestämdaste giltigheten af detta argument. Det hvilat på en både teoretiskt och praktiskt oriktig förutsättning. Antag det värsta, eller att under kommande tio år — fortare kan det knappt ske — den svenska bränvinstillverkningen småningom vänder sig från potatisförbrukning till majsförbrukning, hvad händer då? Naturligtvis att småningom potatisodlingen minskas, till dess att den nedbringas till den höjd, som svarar mot det minskade behovet. Ett stadigt och varaktigt sjunkande potatispris föranleder kulturens förändring till en produktion, som bättre lönar sig, och derigenom bringas åter småningom priset att återgå. Men hvilka företaga väl en sådan kulturens förändring? Naturligtvis icke de, hvilkas jord ej kan frambringa annat än potatis, utan just de, som med större förmån kunna på sin jord producera råg eller hafre och därför öfvergifva potatisen. De förra förblifva i ostörd besittning af sin potatiskultur och komma väl småningom genom konkurrensens minskning tillbaka till ett högre pris.

Man har slutligen äfven här talat om statskassans behof och de 116,000 kronor, som majstullen skulle bereda i tullinkomst. Tullsatsen är dock, såsom af Utskottets motivering tydligen framgår, afsedd att förhindra införsel af majs och den är tillräckligt hög för att verkliga vara prohibitiv. Men en majsimport, som inställes — gifver ingen statsinkomst, vore än i tulltaxan skriven en tio gånger så hög tullsats som den nu föreslagna. Chefen för Finansdepartementet har sålunda här ingenting att med tacksamhet mottaga.

Herr Ola Månsson: Jag har vid föredragningen af detta betänkande icke förut yttrat mig, men i detta speciella fall ber jag att få säga några ord.

Jag har föreställt mig, att de motioner, som gått ut på bestämmande af en tullafgift på majs, varit ganska välbetänkta. Skall man nu en gång idka bränvinstillverkning inom landet, så passar det svårigen i stycke att taga råvaran från utlandet. Bränvinsbränningen är i och för sig icke den modernaste fabrikshandtering, och skall man taga råvaran dertill utifrån, då lämplig sådan finnes inom landet, då tror jag det vara bättre att köpa själfva bränvinet från utlandet. Det är ju mycket enklare och förbrukningen blifver mindre.

Jag tror emellertid, att man bör tänka på de små, fattiga jordbrukarne, hvilka, för att kunna förvärfa de kronor och ören, som åtgå för betalande af deras utskylder till kronan och kommunen, måste få sälja några tunnor potatis. I stället för potatis ser man likväl numera bränvinsbrännarne på en mängd ställen begagna majs, som lemna en betydlig mängd sprit och hvaraf man jemnförelsevis får

mera bränvin. Särskildt på de ställen, der man för bränningen använder nyare slags redskap, har det visat sig, att man icke anser med sin fördel förenligt att begagna potatis. I de orter, hvilka blifvit lyckliggjorda med sådana apparater af ny konstruktion, der behöfver icke vidare någon potatis odlas. Sådant är man der befriad ifrån, ehuru jordbeskaffenheten på många ställen är sådan, att det är det enda såde jorden kan frambringa. Det vore, såsom sagdt, i min tanke lika bra, att taga sjelfva bränvinet från utlandet, som att, på sätt nu sker, införskrifva råvaran. Det blir blott den lilla skilnaden, att staten omsätter sin nuvarande bränvinsskatt till tull på bränvin. Skall staten vara liberal i det ena fallet, bör den ock vara det i ett annat.

Jag för min del anser det således vara det sundaste och bästa, att i det nu förevarande fallet lemna bifall till det skydd Utskottet föreslagit. Den föreslagna tullsatsen anser jag dock snarare för låg än för hög.

För min del yrkar jag sålunda bifall till Utskottets hemställan i denna punkt.

Herr Dickson: Jag begärde ordet, därför att jag tyckte, att Herr Talmannen ämnade låta klubban falla utan att något yrkande om afslag å Utskottets hemställan i denna punkt blifvit afgifvet, och ett sådant yrkande vill jag göra. Efter Herr Statsrådets och Chefens för Finansdepartementet yttrande i ämnet kan jag emellertid uttala mig helt kort. Jag har dertill icke mycket att lägga.

Dels därför att majs är en vara, som på senare tiden i stället för potatis börjat allt mer användas vid bränvinstillverkningen, *dels* därför att samma vara i åtskilliga delar af landet användes till kreatursfoder, och *dels* slutligen därför att den, på sådant sätt använd, visat sig vara för jordbruket särdeles nyttig, i det densamma tillfört jordbruket ett kraftigt tillskott af gödningsämnen, tror jag, att det vore mycket lämpligt och godt, om denna vara finge tullfritt införas utifrån och icke äsättas sådan tull, som här är i fråga.

Jag yrkar således i största korthet afslag å Utskottets och bifall till reservanternes förslag.

Herr Nils Petersson: Jag har begärt ordet hufvudsakligen för att söka vederlägga något af hvad Herr Finansministern nyss behagat yttra.

Hvad först angår hans påstående, att det, vid sådant förhållande att potatisen stode så högt i pris som till 9 à 12 kronor tunnan, vore nödvändigt för bränvinsbrännarne att, i stället för potatis, använda majs, och att det därför vore origtigt att fastställa sådana tullsatser, att man icke heller kunde köpa denna vara, så tror jag icke, att hans resonnement i det afseendet håller streck. Ty 9 à 12 kronor är det högsta pris, hvartill potatis gerna kan uppgå. Vål uppgick priset till sådan höjd under förlidet år, men i de flesta fall står en tunna potatis blott till 5 à 6, möjligen 7 kronor, och för att visa, att till och med detta jemförelsevis billiga pris af 5, 6 eller 7 kronor icke utgör något hinder för bränvinsbrännaren att i stället köpa majs, vill jag nämna, att jag talat med bränvinstillverkare från min ort, som för-

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

Ang. införsel-
tull å majs.

(Forts.)

klarat, att han kunde få köpa potatis till 5 kronor per tunna, men att han ändock funne med sin fördel förenligt att hellre använda majs, emedan, äfven då potatispriset står så lågt, majsbränvinet ställer sig såsom färdig produkt för honom billigare. Och då man ofta kan här i landet få köpa potatis för 4 à 5 kronor tunnan, men ändå införskrifver stora kvantiteter majs från utlandet, så hemställer jag, huruvida det kan anses rätt och billigt, att under sådana omständigheter majsen är tullfri. Herr Finansministern har sjelf sagt, att potatisodlaren kunde behöfva något skydd och medgifvit, att denna vara kan stå så lågt i pris som 4 kronor tunnan, det vill säga nätt och jemt hvad producenten behöfver för att få kostnaderna betäckta. Men producenten bör väl billigtvis någon gång få någon förtjenst på sina produkter, och det är dessutom ej endast potatis, som bland våra egna produkter kan användas till bränvinsbränning. Bränvinsbrännaren kan, om potatisen är för dyr eller ej finnes att tillgå, begagna råg och korn, hvilka varor i allmänhet ej stå så högt i pris, att dyrheten hindrar honom att använda dessa råämnen.

Då Herr Finansministern vidare framhåller den fattige arbetarens intresse och säger, att han får betala sin potatis dyrare, därför att bränvinsbrännaren uppjagar priset, vill jag erinra om, att den fattige potatisodlaren kan vara lika mycket i behof af en liten besparing, som den fattige konsumenten. Må man betänka, att en stor del penningar går ur landet för majsimporten och att odlingen af potatis är en af landets mest naturliga näringar. De magra trakterna i Sverige behöfva rotfrukter för cirkulationen, och potatis är på sådan jord den för ändamålet mest lämpliga förfrukt.

I dessa hänseenden torde alltså Herr Finansministerns påståenden få anses vederlagda. Jag finner därför den föreslagna tullen på majs välbetänkt och yrkar bifall till Utskottets förslag i denna punkt.

Herr E. G. Boström: Till de skäl, som Utskottet anfört i denna punkt, skall jag anhålla att få lägga ytterligare några. Om Herrarne räkna efter hvad den föreslagna tullen skulle göra, är det 63 öre per centner. För att följa den kalkyl, som här är gjord, skulle kostnaden för en kanna bränvin, tillverkad af majs, genom tullen stiga från 43 till 48 öre, under det att den, producerad af potatis, kostar 50 öre. Således blir det äfven efter den tull, Utskottet föreslagit, fördelaktigare att bränna med majs än potatis.

Herr Finansministerns långa tal nyss om den skada den föreslagna tullsatsen skulle åstadkomma genom att framkalla ökad import af utländskt bränvin, torde ej hålla streck, då man tager i betraktande den höga skyddstull bränvinsbränningen i vårt land åtnjuter.

Men det är egentligen ej för den saken jag begärde ordet. Jag gjorde det, då jag hörde Herr Finansministerns sätt att argumentera, huru han sökte ställa upp och hetsa det ena intresset mot det andra. Visserligen hafva vi under debatten i tullfrågorna hört frihandels och protektionismens målsmän stå skarpt emot hvarandra, men de äro partier, som uti alla länder funnits och finnas, oberoende af de yrken eller intressen de haft. Att deremot, såsom Herr Finansministern, söka ställa potatisodlaren och potatiskonsumentens intressen mot hvar-

andra, ylle- och bomullsfabrikanternes intressen mot deras, som konsumera deras produkter, det är ett sätt att argumentera, som man ej borde få höra från statsrådsbänken. Det vet jag åtminstone, att inom Utskottet man ej tagit hänsyn till dylika enskilda intressen, utan sökt häfda det allmännas. Men det är ej första gången vi från Finansministern få höra dylika uttalanden. Jag minnes vid förlidet års riksdag, då det var fråga om jernvägshypoteksfonden, så skulle afvogheten mot privatbankerna tjena till medel att befrämja denna sak, och frågan om indragning af deras femkronesedlar framkom samtidigt; i år vid fråga om landtränmästarne skulle än vidare denna afvoghet begagnas, och då voro tiokronesedlarne framme och balanserade. I dag hafva vi fått höra än mera af samma art.

Ang. införseltull å majs.
(Forts.)

Några af Herr Finansministerns uppgifter torde ock behöfva belysas. Han sade, att 1,600,000 tunnor potatis årligen åtgå till bränvinsbränning och att landet derjemte producerar 6 millioner tunnor deraf. Han sade vidare, att det var en naturnödvändighet och ett axiom, att en prisstegring på den vid bränvinsbränningen använda potatisen skulle medföra samma verkan på all annan producerad potatis. Men han sade också, att denna vara ej tål lång transport och att odlingen af potatis för bränvinsbränning är koncentrerad i vissa trakter af landet, nemligen i Kristianstads och Skaraborgs län samt delar af Östergötland, Småland och Blekinge. Men produceras potatisen endast i dessa delar af landet? Produceras icke potatis tvärtom i de flesta delar af landet? Och då den ej tål lång transport, så frågar jag, huru priset på potatis inom Kristianstads län skall kunna inverka på potatispriset i t. ex. Upland.

Jag föreställer mig, att äfven andra bland Herr Finansministerns uppgifter vid närmare granskning skola visa sig hafva samma valör. För min del anhåller jag om bifall till Utskottets förslag.

Herr Statsrådet Hammarskjöld: Jag har försökt göra klar för mig meningen med den föreslagna majstullen och den synes mig ej kunna vara mera än ett af två: antingen skall denna majstull vara en skatt eller också hafva till afsigt att förändra priset på vissa varor. Skall majstullen vara en skatt, så blir den naturligtvis en beskattning på den användning af majs, som i vårt land förekommer. Utskottet synes mig hafva resonnerat, som om denna föreortartikel egentligen användes i och för bränvinsbränningen, och Utskottet torde därför få anses betrakta majstullen såsom en ny form för bränvinsskatt. För min del är jag ingen vän af bränvinet och dess begagnande; jag har icke heller vid ett föregående riksmöte haft något emot en förhöjning i bränvinstillverkningsskatten och skulle ej heller nu hafva något emot en ytterligare förhöjning deraf, men jag kan icke anse det klokt att beskatta bränvinstillverkningen på två olika vägar. Vill man höja beskattningen på bränvinstillverkningen, så är det enklaste och rättigaste sättet att göra det direkt. Derigenom får man inkomster för statskassan, om sådana afses med förslaget, och skadar ej bränvinstillverkaren mera än behöfligt är. Om man åter jemte direkt skatt å bränvinstillverkningen försöker att *indirekt* träffa denna tillverkning genom att beskatta råvaran, som bränvinsbrännaren använder, så kan

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

man möjligen nå sitt mål att höja priset å brännvin, men man skaffar icke staten inkomster, svarande emot den förhöjning i bränvinstillverkningskostnaden, som man har åstadkommit. Det blir nemligen nytt besvär och nya svårigheter med nya kostnader genom en sådan tull. Hvar och en vet, att tullen ådrager varan icke blott en förhöjning i priset, svarande emot tullafgiften, utan det blir åtskilligt plus, som kommer till och som aldrig kan förekommas, när helst man på den indirekta vägen vill beskatta en vara. När vi således hafva en *direkt* skatt på brännvin, kan jag icke finna det på något sätt förnuftigt att också med en indirekt afgift beskatta samma vara. Vill man höja skatten, bör det ske direkt.

Såsom sagdt, synes man trott, att majs användes uteslutande i och för bränvinstillverkning; men det har blifvit yttradt i Första Kammaren under dessa tulldebatter och äfven här i denna Kammare i afton, att majs äfven i stora myckenheter användes för uppfödande af boskap. Särskildt är enligt meddelanden från Skåne svinafveln der beroende på tillgång af majs. Att verkligen majs användes till annat än bränvinstillverkning synes mig klart framgå af en jemförelse emellan å ena sidan de quantiteter majs, som af Utskottet uppgifvits vara importerade under hvarje af de senare åren, och å den andra de statistiska uppgifterna angående bränvinstillverkningen i riket för åren 1875, 1876, 1877. Jemför man dessa sifferuppgifter, så skall man finna, att icke obetydligt mera majs blifvit importerad, än som användts till bränvinstillverkningen. Den öfriga delen af det importerade måste vara använd till något annat ändamål, antagligen för kreaturen; och då kreatursafveln börjat blifva en ganska betydande näring i landet, särskildt för export, kan jag icke finna välbetänkt att fördyra ett råämne, som densamma behöfver för sin utveckling.

Det ser likväl ut, som om Utskottet icke egentligen förestält sig, att tullen på majs komme att utgöra en inkomstkälla för staten, utan Utskottets afsigt dermed synes förnämligast hafva varit att hålla potatisprisen uppe. Herr Finansministern har i detta hänseende enligt mitt förmenande fullt riktigt framhållit, i hvad mån en dylik förhöjning i potatispriset genom förhöjd tull å majs kan komma i fråga och hvad betydelse en sådan förhöjning kan komma att få. Jag vill därför icke besvära Kammaren med ett uppreparande af hvad Herr Finansministern redan klart och tydligt uttalat; jag vill endast lägga Kammaren på hjertat betydelsen af ett beslut i denna riktning. Det är känt, att denna Kammare är delad i tvenne stora afdelningar i afseende å frågan om utsträckning af den politiska rösträtten. Det finnes en del af Kammarens ledamöter, hvilka anse, att en stor del af landets befolkning icke är satt i tillfälle att här bevaka sina intressen och hvilka därför önska en utsträckning af denna rösträtt. Det skulle förefalla mig besynnerligt, om denna del af Kammaren skulle vilja genom en tullbeskattning skada dessa orepresenterade, vilkas talan man ju eljest uppgifver sig vilja föra, då uppenbart är, att den föreslagna tullen afser att hindra dem att få sitt viktigaste födoämne för så skäligen pris som möjligt. Den andra delen af Kammaren, som icke är med om en utsträckning af den politiska rösträtten, borde känna sig så mycket mera förhindrad att bidraga till ett beslut, som komme

att direkt ingripa i de orepresenterades intressen. En utsträckning af den politiska rösträtten kan anses obehöflig, endast om Riksdagen i sin nuvarande sammansättning visar sig hafva ett öppet öga äfven för de fattiges bästa.

Det är af dessa skäl, jag på det allvarligaste afstyrker bifall till Utskottets hemställan och yrkar, att artikeln majs må såsom hittills vara tullfri.

Herr Jöns Rundbäck: Det förundrar mig ganska mycket, att Utskottet blifvit så svårt anfallet, då Utskottet sjelf sagt och, såsom mig synes, med rätta kunnat säga, att frågan om majs tagits i noggrant öfvervägande — hvilket efter mitt förmenande Utskottet icke kunnat säga på just så många ställen mera än här.

Hvad angår Chefens för Finansdepartementet yttrande, att det var det enskilda intresset som här gjorde sig gällande, så får jag förklara, att mina i går uttalade åsikter rörande dessa förhållanden icke härleda sig från något enskildt intresse. Jag är ingen fabriksidkare. Mitt yttrande var alstradt af fosterlandskärlek och af min uppfattning om hvad jag anser bäst för landet samt om dess förmåga dels att draga de bördor, som för fyllandet af statens behof äro nödvändiga, och dels att motsvara våra näringars kraf.

Herr Finansministern påpekade vidare, att det vore origtigt att sätta tull å majs, då potatisen kostade 10 à 12 kronor tunnan. Ja, Gud nå's, detta är fallet eller har åtminstone nyligen varit det. Men detta beror icke på odlaren eller på jorden, utan på potatissjukan och på de ogynsamma år vi hafva haft. Men om sådant icke är bra för de fattige, så är det icke bättre för Chefen för Finansdepartementet. Ty skulle potatisens fördyrande hafva till följd inskränkning i vår bränvinstillverkning, så vore Finansministern nödgad att se sig om efter nya hjälpkällor för fyllandet af statsbehofven. Detta är en fråga, som icke heller är obetydlig att tänka på, allra helst för en finansminister.

Samme statsrådsledamot sade också, att det är omöjligt att stegra priset på potatis och jordfrukter i allmänhet, därför att de icke bära transportkostnaderna. Ett faktum är emellertid, att potatis för närvarande hemtas från Tyskland samt från Gotland och Öland exempelvis ända till Göteborgs och Bohus län. Är icke detta ett bevis på, att denna vara tål transportkostnaderna och det på ganska långa, till 100-tals mil uppgående vägsträckor ändå?

Slutligen har Chefen för Finansdepartementet påstått, att tull å majs icke förmår att höja priset på potatisen och icke heller bör göra det till förfång för den fattigare befolkningen. Nå ja, om tull å majs icke fördyrar potatisen, så skadar det ju icke att åsätta en sådan tull; för jordbrukaren blir då en sådan åtgärd icke af någon nytta, och andra få heller icke något ondt deraf. Herr Finansministerns resonement i detta fall kan jag verkligt icke följa.

En talare på göteborgsbänken sade, att majs vore ett förträffligt gödningsämne — och med honom instämde representanten från Upsala — samt att det därför vore fördelaktigt att importera majs från Amerika och i stället exportera desto mera hafre. Här hafva vi, som man lätt

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

kan finna, åter handelsintresset framme: ju mera majs man inför i landet, desto mera kan man förtjena på hafreexport! Man närer sannolikt den förhoppningen, att få skörda lika stor vinst som den, hvarom en representant från Skåne härom dagen talade, då han nämnde, hurusom en handlande skickade till utlandet varor till afsalu för ett värde af 100,000 kronor, i det främmande landet uppköpte produkter för 200,000 kronor och slutligen sålde dessa i hemlandet för 300,000 kronor; å hvilken affär således uppstod en vinst af 100,000 kronor. Men jag tror icke, att det skulle vara så nyttigt för landet, om vi hemtade kreatursfödan från Amerika och brödfödan för oss sjelfva från Ryssland och i stället här hemma odlade hafre. Jag hade tvärtom förmodat, att man till befrämjande af landets välstånd och förkofran i det stora hela borde uppmuntra den jordbrukande befolkningen att odla de ädlare sädesslagen. Men nu vilja alla odla hafre och man säger, att potatisen gerna kan gå under. Är det så, komma vi i sanning i sämre ställning än de så vanlottade irländarne, som åtminstone hafva sin potatis att lefva af.

Hvad denna fråga har med den politiska rösträtten att skaffa kan jag omöjligt förstå. Man har här sagt, att lika litet som de, hvilka önska den politiska rösträttens utsträckning, af hänsyn till den obemedlade befolkningen kunna gilla den här ifrågasatta tullförhöjningen, lika litet skola de, som äro mot en sådan utsträckning, af samma hänsyn vara med om denna förhöjning. Jag får säga, att denna sak synes mig åtminstone icke kunna stå tillsammans med den politiska rösträtten.

Vi veta ju, att nästan dagligen t. ex. från Göteborg svenska arbetare, alla friskt och raskt folk, emigrera ur Sverige. Hvarför draga de härifrån? Är det därför att det ekonomiska välståndet är så lysande, eller är det till följd af missnöje med den politiska rösträtten eller af farhåga för en värnpligtslag? Jag tror icke att det är eller varit det senare. Vilja vi icke göra något för upphjelpandet af de ekonomiska förhållandena i landet, låtom oss då skicka våra arbetare till Amerika för att der odla majs. De kunna sedan, när här saknas bröd, skicka hem sådant till sina gamla föräldrar.

Jag tror, att den föreslagna tullen icke är alls afskräckande, utan tvärtom fullt befogad, och jag tager mig därför friheten att yrka bifall till Utskottets hemställan.

Herr Lovén: Då jag icke kan instämna med dem, som yrkat bifall till Utskottets förslag, så sker det, utom till följd af redan förut anmärkta skäl, äfven därför att jag icke kan såsom fixa för framtiden fästa mig vid de pris, som Utskottet lagt till grund för sina beräkningar. Ovanligt rika skördar i Amerika samtidigt med särdeles låga frakter hafva åstadkommit låga pris. Men förhållandena i dessa afseenden kunna förändras, och då hålla Utskottets beräkningar icke streck. Ser jag vidare till, huru fabrikanterne begagnat den omordade lysande konjunkturen, så finner jag, att produktionen rättat sig efter konsumtionen. Denna har till följd af de dåliga tiderna varit förminskad och tillverkningen likaledes betydligt mindre än flera föregående år.

På angifna skäl yrkar jag för min del afslag å Utskottets hem-*Ang. införseltull å majs.*
ställan.

(Forts.)

Herr P. Pehrsson i Törneryd: Jag ber endast att i korthet få bemöta de skäl, som blifvit anförda mot Utskottets förslag. Ibland de viktigaste af dessa äro de, som blifvit återopade af Herr Finansministern, och ett af de viktigaste, som han anført, torde vara det, att en införseltull å majs skulle fördyra potatisen till skada mest för den arbetande befolkningen. Om till den arbetande befolkningen icke räknas andra än de, som icke odla potatis, skulle ett sådant påstående kunna hålla stånd, men i annat fall tarfvar det ett förtydligande. Jag vågar påstå, att den arbetande befolkningen består lika mycket af personer, som odla potatis, som af sådana, hvilka icke odla densamma. Säkert är, att på landsbygden det ej finnes många arbetare, som icke hafva en liten jordbit, derå de kunna odla potatis, och det ligger således i dessas intresse, att potatisen håller sig något uppe i pris, ty om de också icke hafva mycket af denna jordfrukt att föryttra, hafva de ändå vanligtvis något. Att priset å potatis varit, såsom Herr Finansministern anmärkte, i år uppe till 9 å 12 kronor för tunnan, är åtminstone för mig okänt. För min del vet jag, att för icke så lång tid sedan uppsändts till Stockholm hundratals tunnor potatis, inköpta i Blekinge för 6 kronor per tunna, och det oaktadt att Blekinge är, näst Kristianstads län, ett af de mest brännvinsproducerande län i landet i förhållande till folkmängdssiffran och arealen. Jag tror således, att äfven denna Herr Finansministerns uppgift icke är riktig. Afven om potatisen genom en måttlig införseltull å majs skulle något fördyras, ligger häri ingen fara för arbetaren. Det skulle innebära större fara för honom, om icke jordegarna kunna med fördel odla potatis. Potatisodlingen tarfvar, såsom Herrarne allmänt känna, mycket och omsorgsfullt arbete, och det är just den arbetande befolkningen, som på detta arbete, på potatisens sättning, rensning och upptagning har ganska stor arbetsförtjenst. Kunna nu jordegarna icke längre med fördel odla potatis, utan måste de derifrån afstå, går den arbetande befolkningen i mistning af en god förtjenst, som den hittills haft. Likaså förlora de mindre jordegarna den förtjenst på potatisodling, som de af densamma haft derigenom, att de sjelfva jemte sina familjer verkställa allt det arbete, som potatisodlingen fordrar och således, i motsats till hvad som är förhållandet för större jordbrukare, kunna minska omkostnaderna vid nämnda odling med det belopp, detta arbete alltid kostar vid legning. Herr Finansministern har anmärkt, att i stället för potatis kunde odlas råg och hafre. Huru mångsidig Herr Finansministern än lärer vara — och det känna vi litet hvar att han är -- så är han dock icke jordbrukare, såsom man lätt kan höra af detta hans yttrande. Hvar och en, som å sin jord odlar stråväxter, måste hafva några mellanskördar bestående antingen af rotfrukter, baljväxter eller foderväxter, såsom klöfver och dylikt. Vill man på en mager jord, hvilken är den jord, som nästan uteslutande användes för potatisodling, endast odla råg och hafre, så är det säkert, att man icke kommer långt med denna sädesodling. Tvunget är, för att kunna påräkna sädeskördar, att såsom mellanfrukt odla rotfrukter, och på en mager jord-

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

mån växa inga andra sådana än potatis. Man kan icke odla hvarken luzern, lupiner eller spergel på mycket mager jord, och ännu mindre klöfver eller baljväxter, men man kan odla potatis genom att använda artificiella gödningsämnen, och hvad den fattigare befolkningen beträffar, så förskaffar den sig ett lämpligt sådant gödningsämne genom användande af aska.

Vidare har man sagt, att majs vore nyttigt för kreatursutfodring. Det användes dock för närvarande knappast *en* tunna deraf på kreatursutfodring emot *hundra* tunnor, som brännas upp till bränvin. I Blekinge känner jag en liten hemmansegare — jag kallar honom icke liten, emedan han är liten till växten, utan emedan han har ett litet hemman — som tillverkar bränvin af majs och för sådant ändamål i år använt cirka 4,500 tunnor, afverkade med en apparat af ny konstruktion, som kostade mycket penningar och som han anskaffade åt sig förra året. Detta är likväl icke det enda majsbränneri i länet, ty tvenne andra finnas. Om nu en bränneriegare begagnar den taktiken, att han köper in ett parti majs på hösten och lägger upp detsamma till vintern, och då någon kommer och vill sälja potatis, så bjuder han kanske 2 eller 3 kronor för tunnan, och om man vägrar att taga detta pris, så säger han, att han icke behöfver köpa potatis, ty han kan bränna majs, men hvar och en vet likväl, att hans förråd af majs icke är så stort, att det kan räcka till, utan att han måste bränna potatis. Emellertid är det alltid en mängd personer, som behöfva sälja potatis, och som jordbrukaren har det så ställt för sig, att han icke har några inkomster mer än en gång på året, så är det många, som äro tvungna att sälja sin vara äfven för underpris och således taga hvad de kunna få. Detta är faktiskt; jag är säker på dessa uppgifter, och många i min hemort skola kunna intyga att så går det till. Följden af en utsträckt användning af majs i brännerierna blir, att potatisodling till största delen kommer att upphöra, och det är omöjligt att odla potatis i den utsträckning, som behöfves för sädesodlingen, om icke det är bestämd och god efterfrågan å denna vara i allmänna marknaden. För den, som har dålig jordmån, är det omöjligt att få någon annan lämplig mellanfrukt mellan råg och hafre än potatis. Huru det skall kunna gå till slutet, i fall potatisodlingen af majsen undantränges, kan jag icke säga, och hvad som har anförts såsom bevis på de många olägenheterna af den föreslagna tullsatsen å majs har icke kunnat öfvertyga mig om, att en sådan verklighet förefinnes.

Särskildt yttrade Herr Finansministern, att hvad Utskottet föreslagit i tullsats eller 1 krona 80 öre för tunnan — jag räknar efter det gamla måttet — skulle utgöra ett fornligt importförbud. Det är alldeles omöjligt att på allvar vilja påstå detta. Den, som har sysselsatt sig med bränvinstillverkning, vet säkert, att i allmänhet råämnenas inköpspris hittills beräknats till omkring femtio öre för kanna bränvin vid 50 procents styrka. Denna råämnescostnad är den vanliga, men efter det pris, som hittills gäلت för majs, blir hvarje kanna bränvin betydligt billigare. Om man nu antog, att å majs sattes den tullsats, som Bevillnings-Utskottet föreslagit, eller 12 öre på lispundet och hvarje lispund majs lemnar i utbyte 2,33 å 2,35 kannor bränvin,

så skulle denna tull verka derhän, att råämnet fördyras med allenast 5 à 6 öre per kanna. Icke kan man väl säga, att detta verkar såsom ett importförbud, emedan när man lägger dessa högst sex öre till hvad en kanna bränvinsråämne, bestående af majs, i år kostat, eller cirka 43 öre, så skulle kostnaden att frambringa bränvin af majs, äfven med den föreslagna tullen, ändock ej uppgå till mera än 49 à 50 öre per kanna om normalstyrka, eller samma belopp, som af potatis tillverkad bränvin kostar, då priset å potatisen är 4 kronor per tunna. Jag står för dessa siffror och jag tilltror mig kunna bevisa, att i min hemort potatis kunnat köpas för det förut här uppgifna priset. I enlighet med hvad jag nu anfört kan jag därför icke godkänna ett sådant påstående som det, att en sådan tull, som den föreslagna, skulle verka likasom ett importförbud.

Ang. införseltull å majs.
(Forts.)

Jag vill emellertid icke upptaga tiden längre, ty det gagnar nog till ingenting, utan jag inskränker mig till att yrka bifall till Utskottets förslag i denna punkt.

Grefve Sparre: Jag var ute under ett ögonblick, och då jag återkom till Kammaren trodde jag, att någon högst vigtig statsaktion förekommit, enär den ene efter den andre af regeringens ledamöter i långa föredrag vidlyftigt framstälde sina åsigtter; men då jag efterfrågade, hvarom öfverläggningen rörde sig, så var det derom, huruvida de, som brände bränvin, skulle betala tull för majs, ty det är ju hufvudsakligen vid bränvinsbränningen som majs användes. Jag måste säga, att jag anser detta vara »trop de bruit pour une omelette!» Men då det nu kommit derhän, och då jag derjemte bland annat hörde från statsrådsbänken det uttryck, att skyddstullspolitiken vore en intressepolitik, så ber jag att få fråga, om icke frihandelspolitiken också är en intressepolitik och om vi icke kunde slippa att höra sådana påståenden, åtminstone från *det* hållet.

I själfva saken anser jag, att antagandet af Utskottets förslag betyder så litet, att derom är alls ingenting att yttra.

Herr C. A. Larsson: Jag hade verkligen tänkt att med tålmod afhöra den långvariga diskussion, som i denna fråga här pågått så väl i Lördags som i dag, men nu tycker jag verkligen, att det börjar gå för långt. Herrarne strida här om fördelen af protektionism och frihandel. Det är dock icke, så vidt jag kunnat förmärka, någon enda som påstått, att icke alla tullar tillika äro skatter. Man kan väl icke gerna pressa af medborgarne någon tull, utan att detta tillika blir en skatt till kronan. Jag har visserligen hört, att det skulle vara vissa fabrikanter, som af dessa tullar skulle taga brorslotten, men det oakadt blir det ju alltid en skatt lagd på den konsumerande allmänheten. Om nu så är förhållandet och jag kunde tro, att vi skulle blifva rikare genom att höja dessa skatter, skulle jag genast blifva protektionist till lif och själ, men ännu åtminstone har ingen kunnat öfvertyga mig derom, ty om vi lägga på aldrig så mycket tullar eller skatter, hvilket, såsom jag förut sagt, är alldeles detsamma, så tror jag icke vi blifva rikare för det.

Jag har dessutom erfarenhet af att hvar eller när helst man för-

Ang. införsel-
tull å majs.
(Forts.)

sökt att genom konstlade medel drifva upp varuvärdena, af hvilken beskaffenhet varan än må vara, har detta dock oftast föranledt skada, men sällan någon nytta. Det föll till exempel för några år sedan en del personer in att inrätta en bank, der man fick belåna sina varor, för att producenterna sålunda icke skulle behöfva sälja till för godt pris, utan skulle kunna hålla på sina artiklar. Jag hade också en bekant, som i denna bank lånte upp penningar på brännvin, som han lade upp i stället för att sälja det. Priset på brännvin föll emellertid betydligt under tiden och han förlorade på den kommersen omkring 20,000 kronor. Detta var ett konstladt medel att fördyra varan, som sålunda icke fick rätta sig efter den fria konkurrensen, och som därför också förlorade i värde. Så anser jag, att äfven här skulle kunna gå. Hvarför lägger man icke lika väl tull på utländsk råg eller korn? Den ryska rågen kan väl lika väl användas till brännvinsbränning som majsen, skulle jag tro; eller stå vi må hända i något närmare förhållande till Ryssland, som skickar oss råg, än till Amerika, som levererar majs? För min del tror jag, att det skulle vara mycket litet vinnnet genom en sådan tull, som Utskottet föreslagit. Tänk, om det fülle Amerika, Ryssland, Frankrike eller någon annan potentat in att sända oss föda och kläder gratis, endast för att blifva af med sitt öfverflöd. Icke kunde väl det vara någon olycka, om vi finge dessa saker för intet. Det kan väl icke gerna anses såsom något skadligt att få en vara för godt pris, äfven om det icke är annat än majs. För min del tror jag, att majsen kan vara lika bra som hafre, om vi få köpa den för godt pris och deremot få sälja hafren till England till dubbla priset mot majsen. Åtminstone kan det icke vara någon olycka att under sådana förhållanden importera majs.

Jag kan alldeles icke inse, hvarför Herrarne träta så envist om företrädet af frihandels- eller skyddstullssystemet. Under min politiska bana har det icke inträffat mera än en period förut, då man gaf sig till att agitera eller petitionera, likasom man nu gjort, men så fort krisen den gången var öfver, fans det icke någon menniska, som talade om tullar hvarken å lifsmedel eller ens på lyxartiklar, och jag kan försäkra, att äfven på den tiden var lyxen ganska stor. Sedan dess har en ny kris kommit och nu hafva vi fått dessa agitationer tillbaka igen. Jag minnes, huru vi förra gången också höllo möten och trätte på samma sätt som nu, protektionister på frihandlare och dessa åter i sin ordning på protektionisterna. Jag hade på den tiden en särdeles god vän, som sedermera blef riksdagsman och en tid tillhörde denna Kammare. Denne var en mycket skarp protektionist och tyckte, att jag och andra, som voro anhängare af frihandelssystemet, voro alldeles galna. Sedan han likväl kommit till insigt om, att franska handelstraktaten icke gjort alldeles af med oss och han såg, att vår spanmål skickades ut till England och betalades så bra, att vi aldrig förut fått så mycket, kom han och bad om ursäkt och erkände att han varit dum. Jag anser, att vi nu böra noga se oss före och yrkar för min del afslag å Utskottets förslag.

Herr Hedlund: Jag har icke begärt ordet för att tala om majs, utan därför att jag icke anser böra lemnas obesvaradt ett utfall, inne-

hållande en förvrängning af en frånvarande talares ord. Här har Ang. införelse-
tull å majs. nemligen blifvit anfördt af en talare, hvars yttrande i ett annat afseende jag för öfrigt haft den ledsamma pligten att för egen del berättiga, att från regeringsbanken skulle hafva uttalats den åsigt, att det vore synd om bränvinsbrännarne, i fall de skulle få betala sin majs litet dyrare än för närvarande. Något dylikt yttrande har icke fäljts från regeringsbanken; men väl har derifrån uttalats en vigtig grundsats, nemligen den om beskattningen af den fattigare befolkningens födoämnen — en fråga af stor betydelse och ingalunda förtjent af hän. Jag vill nu endast upplysa den ärade talaren, som icke sjelf hörde det antydda anförandet från regeringsbanken, att han, för så vidt de ord han fälde ej uppsprungit ur hans egen rika fantasi, hade blifvit illa underrättad.

(Forts.)

Öfverläggningen var slutad. Efter upptagande af de yrkanden, som derunder blifvit framställda, gaf Herr Talmannen, enligt dem, propositioner såväl på bifall till Utskottets hemställan som på afslag derå; och förklarade Herr Talmannen sig anse röstöfvervigt förefinnas för den förre meningen. Votering begärdes, i anledning hvaraf en så lydande omröstningsproposition uppsattes, justerades och anslogs:

Den, som bifaller hvad Bevillnings-Utskottet hemställt i 57:de punkten af Utlåtandet N:o 16,

	röstas Ja;
Den, det ej vill,	röstas Nej;

Vinner Nej, har Kammaren afslagit Utskottets förevarande hemställan.

Omröstningen, i vanlig ordning anställd, visade 102 ja mot 66 nej; hvadan Utskottets hemställan bifallits.

I anseende dertill att tiden redan långt framskridit, uppskötts den vidare föredragningen af Bevillnings-Utskottets föreliggande Betänkande till nästa sammanträde.

§ 4.

Till bordläggning anmälles:

Banko-Utskottets Utlåtande N:o 18, med förslag till omröstningsproposition i anledning af Kamrarnes skiljaktiga beslut i fråga om förhöjning af den för vaktmästarne vid Riksbankens hufvudkontor nu tillkommande aflöning; och

Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Betänkande N:o 8 (i samlingen N:o 26), i anledning af väckta motioner om aflåtande af underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående Post- och Telegrafverkens förening.

Dessa ärenden skulle å föredragningslistan för nästa sammanträde uppföras framför de ännu oåfjordade ärenden, som redan blifvit två gånger bordlagda.

§ 5.

Föredrogs och godkändes Lag-Utskottets förslag till Riksdagens underdåniga skrifvelse N:o 25, i anledning af Kongl. Maj:ts nådiga proposition med förslag till förordning angående äktenskaps afslutande i visst fall inför borgerlig myndighet.

Kammarens ledamöter åtskildes klockan $\frac{3}{4}$ 12 på natten.

In fidem

H. A. Kolmodin.